

Bruksela

ECFIN/CEF.CPE/Ares(2010)331349

**POROZUMIENIE (MEMORANDUM OF UNDERSTANDING) O WSPÓLPRACY
POMIĘDZY**

**ORGANAMI NADZORU FINANSOWEGO, BANKAMI CENTRALNYMI
I MINISTERSTWAMI FINANSÓW UNII EUROPEJSKIEJ**

NA TEMAT TRANSGRANICZNEJ STABILNOŚCI FINANSOWEJ

1 czerwca 2008 r.¹

**ROZSZERZENIE O PAŃSTWA EUROPEJSKIEGO OBSZARU GOSPODARCZEGO
SPOZA UNII EUROPEJSKIEJ – ISLANDIĘ, LIECHTENSTEIN I NORWEGIĘ**

10 czerwca 2010 r.²

ZAŁĄCZNIKI:

ZAŁĄCZNIK 1: WSPÓLNE WYTYCZNE PRAKTYCZNE

ZAŁĄCZNIK 2: WZÓR RAM OCENY SYSTEMOWEJ

¹ Sygnowane przez organy 27 państw członkowskich Unii Europejskiej oraz Europejski Bank Centralny

WPROWADZENIE

Niniejsze Porozumienie stanowi rozszerzenie i uaktualnienie Porozumienia z 2005 r. a jego podstawą są wnioski Rady z dnia 9 października 2007 r. oraz sprawozdanie Komitetu Ekonomiczno-Finansowego z dnia 5 września 2007 r. (dok. ECFIN/CEFCPE(2007)REP/53990) zatwierdzone przez Ministrów Finansów i szefów banków centralnych państw członkowskich UE. Uzgodnienia pomiędzy *Stronami*³, które stały się podstawą do sporządzenia niniejszego Porozumienia opierają się na następujących założeniach:

- (1) Integracja rynków finansowych i *infrastruktury finansowej* w Unii Europejskiej (UE), wraz z rosnącą liczbą dużych i złożonych *grup finansowych* prowadzących działalność transgraniczną, przyczynia się do efektywności i stabilności systemu finansowego UE. Jednocześnie integracja finansowa zwiększa zakres ewentualnego transgranicznego i międzysektorowego rozprzestrzeniania się kryzysu a tym samym prawdopodobieństwo wystąpienia kryzysu systemowego dotyczącego więcej niż jednego państwa członkowskiego. Stabilność finansowa stanowi zatem wspólny powód do obaw wszystkich państw członkowskich i UE jako całości i należy ją chronić poprzez ścisłą współpracę pomiędzy wszystkimi *Stronami*, biorąc pod uwagę również szerszy kontekst międzynarodowy.
- (2) W celu zmniejszenia ekonomicznego wpływu transgranicznego systemowego kryzysu finansowego ustalenia UE dotyczące zarządzania kryzysowego i rozwiązywania kryzysów muszą umożliwiać szybkie i skuteczne reagowanie na kryzysy. Konieczne jest przygotowanie się do sytuacji kryzysowych z wyprzedzeniem, zachowując jednocześnie wystarczającą elastyczność do zmierzenia się ze specyficznymi okolicznościami ewentualnego kryzysu. A zatem istotne jest ustalenie na szczeblu UE wspólnych zasad, procedur i ustaleń praktycznych dotyczących współpracy pomiędzy organami odpowiedzialnymi za utrzymanie stabilności finansowej.
- (3) *Strony* uznają niniejsze Porozumienie za odpowiedni instrument do sporządzania kolejnych porozumień, promowania współpracy pomiędzy *Stronami* i przygotowania się do zarządzania transgranicznymi systemowymi kryzysami finansowymi i ich rozwiązywania. *Strony* będą współpracowały poprzez odpowiednie procedury wymiany informacji, poglądów i ocen w celu ułatwienia realizacji ich funkcji w zakresie prowadzonej polityki w ramach zarządzania *kryzysami* i ich rozwiązywania oraz w celu utrzymania stabilności finansowej przy minimalnych kosztach. W szczególności *zainteresowane Strony* powinny zawsze być w stanie zaangażować się odpowiednio wcześniej w oparte na wiarygodnych informacjach rozmowy pomiędzy sobą na szczeblu transgranicznym.
- (4) Ocena potencjału skutków systemowych kryzysu finansowego stanowi niezbędny punkt wyjścia do skoordynowanych działań *zainteresowanych Stron*. *Strony* zgadzają się, że takie oceny powinny wykorzystywać wspólne ramy analityczne w celu usprawnienia komunikacji i

² Rozszerzone o organy trzech państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) spoza UE w dniu 10 czerwca 2010 r., zgodnie z założeniem (6) Wprowadzenia do Porozumienia z 2008 r.

³ Definicje terminów zaznaczonych *kursywą* są podane w polu „Główne definicje stosowane w Memorandum”.

- ułatwienia osiągnięcia porozumienia w sprawie wspólnej oceny. Odpowiedzialność za dokonanie takich ocen ponoszą *organy nadzoru finansowego* i banki centralne. Ministerstwa finansów należy dokładnie informować o przebiegu i wyniku ocen, aby zapewnić niezwłoczne sporządzenie wspólnej oceny systemowej przez *zainteresowanie Stronami* na szczeblu krajowym.
- (5) Współpraca pomiędzy *Stronami* będzie się odbywała w oparciu o istniejące ramy instytucjonalne i prawne dotyczące stabilności finansowej w państwach członkowskich, jak również obowiązujące regulacje wspólnotowe, z poszanowaniem ról i podziału obowiązków pomiędzy *Stronami*. W szczególności, w kontekście niniejszego Porozumienia, obowiązki *organów nadzoru finansowego*, w tym rolę *organu sprawującego nadzór nad grupą* należy rozumieć zgodnie z obowiązującymi dyrektywami wspólnotowymi w odniesieniu do zdolności każdego organu do przyczynienia się do utrzymania dobrej kondycji poszczególnych *grup finansowych*, jak również systemu finansowego jako całości. Obowiązki banków centralnych należy rozumieć w kontekście ich funkcji w zakresie polityki pieniężnej i nadzoru nad systemami płatności, jak również ich zadania polegającego na wspieraniu stabilności finansowej. Obowiązki ministerstw finansów należy rozumieć w kontekście ich ogólnej odpowiedzialności politycznej za stabilność systemu finansowego i ich roli w zarządzaniu i rozwiązywaniu systemowych kryzysów finansowych, a zwłaszcza w związku z zaangażowaniem środków publicznych.
- (6) Sytuacje kryzysu finansowego mogą w praktyce dotyczyć szerszego zakresu funkcji i organów niż reprezentowane przez *Strony* i obejmować systemy gwarantowania depozytów, organy ochrony konkurencji i inne organy publiczne. Niektóre kryzysy finansowe mogą wymagać współpracy z organami, których jurysdykcja znajduje się poza UE. W związku z tym do związania się niniejszym Porozumieniem zaproszone są organy z Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG).
- (7) *Strony* podkreślają, że celem niniejszego Porozumienia jest ułatwienie zarządzania transgranicznymi systemowymi kryzysami finansowymi i rozwiązywania ich oraz stwierdzają, że będą się starały ułatwić tworzenie rozwiązań dla sektora prywatnego, w celu zmniejszenia kosztów ekonomicznych i społecznych, promując jednocześnie dyscyplinę rynkową i ograniczając ryzyko nadużycia (ang. *moral hazard*). Niniejsze Porozumienie nie nakłada prawnych zobowiązań na żadną ze *Stron* do przeprowadzenia interwencji na rzecz podmiotu dotkniętego kryzysem finansowym.
- (8) *Strony* mające szczególne obawy dotyczące wspólnej stabilności finansowej zachęca się do zawierania dobrowolnych umów o współpracy w celu ustanowienia dla swoich krajów i dla odpowiednich sytuacjach bardziej konkretnych i szczegółowych procedur i ustaleń dotyczących zarządzania kryzysowego oraz rozwiązywania kryzysów. Przykład dobrowolnej umowy o współpracy znajduje się w załączniku do wspólnych wytycznych praktycznych w załączniku 1 do niniejszego Porozumienia.

Główne definicje stosowane w Porozumieniu

Strony: Sygnatariusze niniejszego Porozumienia, tzn. *organy nadzoru finansowego*, ministerstwa finansów i inne ministerstwa według kompetencji krajowych, banki centralne w państwach członkowskich i Europejski Bank Centralny.

Zainteresowane Strony: Podgrupa sygnatariuszy, na których funkcje tworzenia polityki może mieć znaczny wpływ konkretna sytuacja kryzysu finansowego;

Inne zainteresowane podmioty: Podmioty publiczne/prywatne, które nie są sygnatariuszami niniejszego Porozumienia, ale których udział w procedurach może okazać się niezbędny (np.. organy ochrony konkurencji, systemy gwarantowania depozytów, organy w krajach trzecich);

Organ nadzoru finansowego: Organ odpowiedzialny za nadzór nad bankami i/lub firmami ubezpieczeniowymi i/lub firmami inwestycyjnymi i/lub pracowniczymi funduszami emerytalnymi i/lub rynkami finansowymi, jak również nadzór uzupełniający nad podmiotami regulowanymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego. W danym kraju może istnieć więcej niż jeden *organ nadzoru finansowego*.

Stala grupa krajowa: Grupa składająca się z organów nadzoru finansowego (lub ich podgrupy), banków centralnych, ministerstw finansów na szczeblu krajowym, mająca na celu zwiększenie gotowości w zwykłych okolicznościach i ułatwienie zarządzania kryzysem finansowym i jego rozwiązania. Grupę taką można rozszerzyć, aby obejmowała również *inne zainteresowane podmioty*.

Koordinator krajowy: Organ wyznaczony przez *strony stałej grupy krajowej*, który ze względu na swoje uprawnienia odpowiada za ogólną koordynację działań w celu zwiększenia gotowości w zwykłych okolicznościach i ułatwienia zarządzania kryzysem finansowym i jego rozwiązania na szczeblu krajowym w określonej sytuacji kryzysowej. Rolę *koordynatora krajowego* mogą przyjmować różne *Strony* w zależności od charakteru i etapu kryzysu.

Grupa ds. stabilności transgranicznej: Grupa składająca się z *zainteresowanych Stron* z różnych państw członkowskich, mająca na celu zwiększenie gotowości w zwykłych okolicznościach i ułatwienie zarządzania transgranicznym kryzysem finansowym i jego rozwiązania. *Grupie ds. stabilności transgranicznej* przewodniczy *koordynator transgraniczny* wyznaczony przez grupę.

Koordinator transgraniczny: *Strona z państwa macierzystego* odpowiedzialna za ogólną koordynację działań w określonym kontekście transgranicznym. Może się ona zmieniać w zależności od charakteru i etapu kryzysu.

Organ sprawujący nadzór nad grupą: Organ nadzorczy odpowiedzialny za skonsolidowany nadzór nad transgraniczną unijną *grupą finansową* zdefiniowaną w bieżących regulacjach wspólnotowych.

Grupa finansowa: Bank, grupa bankowa, zakład ubezpieczeniowy lub grupa ubezpieczeniowa, konglomerat finansowy i przedsiębiorstwo inwestycyjne o istotnym znaczeniu dla kilku państw członkowskich ze względu na znaczną liczbę podmiotów zależnych lub oddziałów w państwach goszczących;

Infrastruktura finansowa: Systemy płatności, systemy obrotu i systemy post-transakcyjne i inne elementy infrastruktury rynkowej, które mogą być ważne w kilku państwach członkowskich.

Państwo macierzyste: Państwo *organu sprawującego nadzór nad grupą* odpowiedzialnego za skonsolidowany nadzór.

Państwo goszczące: Państwo, w którym znajdują się przedmiotowe podmioty zależne lub oddziały.

Porozumienia o współpracy: Porozumienia uzgodnione pomiędzy *Stronami*, ewentualnie obejmujące również *inne zainteresowane podmioty*, zawierane w celu utrzymania stabilności finansowej według definicji w Porozumieniu lub odpowiadające im ustalenia pomiędzy organami, które określają treść takich porozumień. *Porozumienia o współpracy* zwykle określają szczegółowo funkcjonowanie *stałych grup krajowych* i mogą również zawierać definicję *grup ds. stabilności transgranicznej*.

Kolegium organów nadzorczych: Stała, choć elastyczna struktura utworzona w celu współpracy i koordynacji organów nadzorczych odpowiedzialnych za i zaangażowanych w nadzór nad różnymi

elementami transgranicznej *grupy finansowej*.

STRONY NINIEJSZEGO POROZUMIENIA UZGADNIAJĄ CO NASTĘPUJE:

1. Cel i zakres Porozumienia

- 1.1. W oparciu o istniejące prawo krajowe i unijne, celem niniejszego Porozumienia jest zapewnienie współpracy w czasie kryzysów finansowych pomiędzy *organami nadzoru finansowego*, bankami centralnymi i ministerstwami finansów poprzez odpowiednie procedury wymiany informacji i oceny, aby ułatwić im realizację funkcji dotyczących prowadzonej polityki oraz utrzymać stabilność systemu finansowego poszczególnych państw członkowskich i UE jako całości.
- 1.2. Porozumienie stosuje się zarówno (a) w zwykłych okolicznościach w celu zwiększenia gotowości *Stron* do przezwycięzenia transgranicznego systemowego kryzysu finansowego, oraz (b) w sytuacji kryzysowej bez względu na jej pochodzenie, mającej wpływ na stabilność systemu finansowego w co najmniej jednym państwie członkowskim i o potencjalnym transgranicznym oddziaływaniu systemowym w innych państwach członkowskich oraz obejmującej co najmniej jedną *grupę finansową* lub dotyczącą *infrastruktury finansowej* lub funkcjonowania rynków finansowych.
- 1.3. Transgraniczny kryzys systemowy, który ma swój początek w poszczególnych *grupach finansowych*, najprawdopodobniej obejmuje również banki lub grupy bankowe ze względu na specyficzne cechy bilansów banków. Ze względu na ich znaczenie dla stabilności systemu finansowego, niniejsze Porozumienie będzie miało zastosowanie również do ewentualnych transgranicznych i systemowych skutków zdarzeń mających swój początek lub rozprzestrzeniających się w innych sektorach systemu finansowego niż bankowość i obejmujących konglomeraty finansowe, grupy ubezpieczeniowe i przedsiębiorstwa inwestycyjne.
- 1.4. Strony zobowiązują się do otwartej, pełnej, konstruktywnej i terminowej współpracy oraz do opracowywania i poszukiwania rozwiązań możliwych do wspólnego zaakceptowania. Współpraca pomiędzy *Stronami* zarówno w zwykłych okolicznościach jak i podczas kryzysu finansowego będzie obejmowała:
 1. stworzenie odpowiednich ram dla współpracy w celu opracowania wspólnych rozwiązań i działań w celu przezwycięzenia potencjalnie szkodliwych skutków kryzysu;
 2. wymianę informacji o istotnym znaczeniu dla przygotowania się do transgranicznego systemowego kryzysu finansowego, zarządzania nim i rozwiązania go, w tym oceny sytuacji w celu umożliwienia *zainteresowanym Stronom* dokonania natychmiastowej oceny charakteru systemowego i transgranicznych skutków kryzysu, przy wykorzystaniu wspólnych ram oceny systemowej na podstawie uzgodnionego wzoru (streszczonego w załączniku 2);
 3. koordynację działań związanych z podawaniem komunikatów do wiadomości publicznej; oraz
 4. stworzenie planów awaryjnych, w tym testów awaryjnych i ćwiczeń symulacyjnych.

1.5. Wspólne wytyczne praktyczne w załączniku 1 do niniejszego Porozumienia dostarczają bardziej szczegółowych wskazówek operacyjnych w sprawie działań i procedur, które *Strony* powinny podejmować w zwykłych okolicznościach oraz podczas kryzysu w celu przezwyciężenia transgranicznego systemowego kryzysu finansowego. Wytyczne te stanowią użyteczne narzędzie do dalszego opracowywania procedur współpracy pomiędzy różnymi *Stronami* posiadającymi wspólne interesy oraz odzwierciedlają wspólny pogląd na pełnione przez nie role.

2. Wspólne zasady zarządzania transgranicznymi kryzysami finansowymi⁴

2.1. *Strony* zgadzają się na przestrzeganie szeregu wspólnych zasad podczas zarządzania transgranicznym kryzysem finansowym, obejmującym przynajmniej jedną grupę bankową, która (a) prowadzi działalność transgraniczną na znaczną skalę oraz (b) doświadcza poważnych problemów, które, jak się oczekuje, wywołają skutki systemowe w co najmniej jednym państwie członkowskim oraz (c) jest, jak się ocenia, zagrożona niewypłacalnością.

Wspólne zasady są następujące:

1. Celem zarządzania kryzysowego jest ochrona stabilności systemu finansowego we wszystkich objętych nim państwach oraz w UE jako całości oraz zminimalizowanie szkodliwego wpływu ekonomicznego przy jak najniższych zbiorowych kosztów ogólnych. Jego celem nie jest zapobieganie niewypłacalności banków.

2. W sytuacji kryzysu pierwszeństwo mają zawsze rozwiązania sektora prywatnego, które w największym możliwym stopniu bazują na sytuacji finansowej grupy bankowej jako całości. Odpowiedzialność będzie ponosiło kierownictwo przeżywającej problemy instytucji, udziałowcy nie będą dofinansowani a wierzyciele i nieubezpieczeni depozytariusze powinni spodziewać się strat.

3. Wykorzystania środków publicznych do rozwiązania kryzysu nie można uważać za oczywiste i można je rozważać jedynie w celu przezwyciężenia poważnych zaburzeń w gospodarce oraz, gdy ocenia się, że ogólne korzyści społeczne przewyższą koszt dokapitalizowania ze środków publicznych. Okoliczności i czasu ewentualnej interwencji państwa nie można określić z wyprzedzeniem. Do każdego przypadku wykorzystania środków publicznych muszą być stosowane jednolite i surowe warunki.

4. Zarządzanie transgranicznym kryzysem finansowym stanowi wspólny przedmiot zainteresowania wszystkich państw członkowskich dotkniętych kryzysem. Gdy grupa bankowa prowadzi działalność transgraniczną na znaczną skalę w innych państwach członkowskich, odpowiednie organy w tych krajach będą współpracować i przygotowywać się w miarę możliwości w zwykłych okolicznościach do wspólnego ponoszenia ewentualnych obciążeń fiskalnych. W przypadku zaangażowania środków publicznych, bezpośrednie koszty netto dla budżetu są dzielone pomiędzy państwa członkowskie dotknięte kryzysem w oparciu o sprawiedliwe i zrównoważone kryteria które uwzględniają gospodarcze skutki kryzysu w państwach nim dotkniętych oraz ramy kompetencji nadzorczych *państw macierzystych i goszczących*.

⁴ Wspólne zasady zatwierdzone przez Radę ECOFIN z dnia 9 października 2007 r.

5. Plany i narzędzia zarządzania kryzysami transgranicznymi zostaną opracowane w elastyczny sposób, aby umożliwić ich dostosowanie do specyficznych cech kryzysu finansowego, poszczególnych instytucji, pozycji bilansu i rynków. Ustalenia transgraniczne będą opierać się na skutecznych ustaleniach krajowych i współpracy pomiędzy władzami różnych państw. Właściwe organy w państwach członkowskich dotkniętych kryzysem powinny być w stanie szybko ocenić systemowy charakter kryzysu i jego skutki transgraniczne w oparciu o wspólną terminologię i wspólne ramy analityczne.

6. Ustalenia dotyczące zarządzania kryzysami i rozwiązywania kryzysów będą spójne z ustaleniami dotyczącymi nadzoru i zapobiegania kryzysom. Spójność ta dotyczy zwłaszcza podziału obowiązków pomiędzy organami oraz koordynującej roli organów nadzoru *państwa macierzystego*.

7. Pełne uczestnictwo w zarządzaniu kryzysem i jego rozwiązaniu zostanie zapewnione na wczesnym etapie tym państwom członkowskim, które mogą zostać dotknięte kryzysem za pośrednictwem poszczególnych instytucji lub infrastruktur, biorąc pod uwagę fakt, że do rozwiązania kryzysu mogą być potrzebne szybkie działania.

8. Działania w zakresie prowadzonej polityki w kontekście zarządzania kryzysami muszą zachowywać równe reguły. Wszelkie interwencje państwa muszą być w szczególności zgodne z zasadami UE dotyczącymi konkurencji i pomocy państwa.

9. W razie potrzeby w ramach rozwiązań dotyczących stabilności finansowej uwzględniony zostanie wymiar globalny. Tam, gdzie to właściwe zaangażowane zostaną odpowiednie organy z państw trzecich.

2.2. Wspólne zasady obejmują odniesienia do banków i grup bankowych, odzwierciedlając ich szczególną rolę w systemie finansowym. W zakresie w jakim niektóre z tych zasad mogą być istotne dla rynków finansowych lub innych rodzajów *grup finansowych*, stosuje się je również wobec nich w przypadku, gdy stabilność systemu finansowego jest zagrożona i istnieje ryzyko pojawienia się ewentualnych systemowych skutków transgranicznego kryzysu.

3. Porozumienia o współpracy

3.1. Podstawą współpracy między *Stronami* na szczeblu krajowym są *stale grupy krajowe*. Zgodnie z wnioskami ECOFIN z dnia 9 października 2007 r., grupy te ułatwiają realizację niniejszego Porozumienia na szczeblu krajowym m.in. poprzez ustalanie, która *Strona* jest *koordynatorem krajowym* w poszczególnych sytuacjach zgodnie z jej uprawnieniami; wypracowywanie wspólnych stanowisk w sprawie ocen systemowych na szczeblu krajowym; opracowywanie narzędzi zarządzania kryzysowego; tworzenie planów awaryjnych w przypadku ewentualnego systemowego kryzysu finansowego o zasięgu krajowym lub transgranicznym; organizowanie symulacji oraz podejmowanie decyzji w sprawie praktycznych sposobów organizowania kontaktów transgranicznych.

3.2. *Strony* mające wspólne obawy dotyczące stabilności finansowej wynikające z obecności co najmniej jednej grupy finansowej zachęca się do jak najszybszego opracowania dobrowolnych

umów o współpracy (ang. Voluntary Specific Cooperation Agreements (VSCA)) zawierających bardziej konkretne i szczegółowe procedury zarządzania kryzysami, uwzględniające specyficzne okoliczności i kontekst istotny dla tych *Stron*. Dla zilustrowania tego zagadnienia i ułatwienia opracowywania takich umów przez *zainteresowane Strony*, w załączniku do wspólnych wytycznych praktycznych przedstawiono przykład takiej umowy dla *grup finansowych*.

- 3.3. *Zainteresowane Strony*, które łączą wspólne obawy o stabilność finansową powinny rozważyć utworzenie *transgranicznych grup ds. stabilności* w oparciu o *stałe grupy krajowe* oraz istniejące transgraniczne sieci organów nadzoru (*kolegia organów nadzorczych*) i banków centralnych. Takie grupy będą miały elastyczną i praktyczną strukturę spójną z istniejącymi sieciami i odzwierciedlającą specyficzne potrzeby zainteresowanych *Stron* w celu zwiększenia gotowości na wypadek kryzysu w zwykłych okolicznościach, aby ułatwić zarządzanie kryzysem finansowym i jego rozwiązanie.

4. Uruchomienie procedur i odpowiedzialność za koordynację w przypadku kryzysu transgranicznego

- 4.1. *Strona*, która dowie się o wystąpieniu potencjalnie poważnych zaburzeń finansowych, możliwie jak najszybciej poinformuje o tym *koordynatora krajowego lub koordynatora transgranicznego*. *Koordinator krajowy* lub *koordynator transgraniczny* zapewnią przekazanie tych informacji *zainteresowanym Stronom*. Podobnie, skierowany przez jedną *zainteresowaną Stronę* do drugiej *zainteresowanej Strony* wniosek o udzielenie informacji lub ocenę zostanie bezzwłocznie rozpatrzony i zrealizowany w możliwie jak największym zakresie.
- 4.2. Każda z *zainteresowanych Stron* może zwrócić się do *koordynatora transgranicznego* z wnioskiem o uruchomienie procedur kryzysowych. W przypadku uruchomienia procedur współpracy podczas kryzysu transgranicznego, wszystkie *zainteresowane Strony* zostaną o tym odpowiednio wcześniej poinformowane.
- 4.3. *Organy nadzoru finansowego* oraz Banki Centralne odpowiadają za ocenę systemowego charakteru kryzysu finansowego oraz jego skutków transgranicznych. Wszyscy członkowie *stałych grup krajowych* otrzymują pełne informacje na temat procesu oceny oraz jej wyników. Zespoły te odpowiadają za ułatwianie wspólnej oceny systemowej wśród *zainteresowanych Stron* na szczeblu krajowym. *Grupy ds. stabilności transgranicznej* mogą pomóc w osiągnięciu wspólnego sposobu zrozumienia systemowego charakteru kryzysu w kontekście transgranicznym przez *zainteresowane Strony*.
- 4.4. Zazwyczaj, dla potrzeb zarządzania transgranicznym kryzysem finansowym, *koordynator krajowy państwa macierzystego* przyjmuje funkcję *koordynatora transgranicznego*. *Koordinator transgraniczny* może zlecać wykonywanie zadań organom w *państwie goszczącym*. Funkcję koordynatora mogą przyjmować różne *Strony* w zależności od charakteru oraz etapu kryzysu, zgodnie z następującym podziałem obowiązków między *Stronami z państwa macierzystego*:
 - W przypadku kryzysu dotyczącego transgranicznej *grupy finansowej*, *organ sprawujący*

nadzór nad grupą koordynuje gromadzenie i rozpowszechnianie informacji, a także ostrzega *zainteresowane Strony*. Ponadto, organ ten planuje i koordynuje działania nadzorcze, obejmujące ocenę systemowego charakteru kryzysu oraz jego skutków transgranicznych, a także możliwych działań naprawczych dla poszczególnych instytucji podlegających kompetencjom organów nadzorczych. Jeżeli funkcje nadzorcze są realizowane przed różne organy na szczeblu krajowym, *organ sprawujący nadzór nad grupą* będzie odpowiadał za nawiązywanie kontaktów z organami nadzoru nad firmami ubezpieczeniowymi, pracowniczymi funduszami emerytalnymi i firmami inwestycyjnymi oraz rynkami finansowymi.

- Bez uszczerbku dla obowiązków organów nadzoru nad rynkami finansowymi oraz *infrastrukturą finansową*, w przypadku sytuacji kryzysowej o potencjalnym wpływie na realizację funkcji banku centralnego, zainteresowane banki centralne same koordynują działania mające na celu rozwiązanie tej sytuacji, współpracując z *organami nadzoru finansowego* oraz innymi bankami centralnymi. W przypadku możliwości wystąpienia kryzysu płynności powodującego skutki systemowe w transgranicznej *grupie finansowej*, bank centralny *państwa macierzystego* będzie koordynował działania zainteresowanych banków centralnych. Udział EBC i Eurosystemu będzie zgodny z zakresem obowiązków tych instytucji. Zaangażowane banki centralne będą działać w ścisłej współpracy z organami nadzoru bankowego i mają one obowiązek informowania ministerstw finansów w przypadku zapewnienia awaryjnego wsparcia płynnościowego (ang. *Emergency Liquidity Assistance*) na szczeblu krajowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa krajowego.
- W przypadku możliwości wystąpienia kryzysu *wypłacalności* w transgranicznej *grupie finansowej*, powodującego skutki systemowe, które mogłyby mieć wpływ na wykorzystanie środków publicznych, ministerstwo finansów w *państwie macierzystym* będzie koordynować proces decyzyjny w sprawie możliwości, zakresu i sposobu wykorzystania tych środków. W zwykłych okolicznościach ministerstwo finansów w *państwie macierzystym* określa procedury, jakie zostaną uruchomione oraz *Strony*, które będą zaangażowane w celu: przedstawienia rozwiązań zgodnych z zasadami przyznawania pomocy państwa i Traktatem WE w sytuacji kryzysowej oraz zapewnienia szybkich decyzji w zakresie wykorzystania środków publicznych, również poprzez zawieranie porozumień dotyczących podziału obciążeń w oparciu o sprawiedliwe i zrównoważone kryteria.

4.5. *Strony* zobowiązują się koordynować wszelkie środki polityki, które mogą być konieczne w sytuacji kryzysowej, bez uszczerbku dla podjętych w trybie pilnym decyzji *zainteresowanej Strony* wykonującej swoje obowiązki zgodnie z ustawodawstwem wspólnotowym i krajowym.

5. Wymiana informacji

- 5.1. *Zainteresowane Strony* są gotowe do wymiany dostępnych informacji i ocen, które są niezbędne dla potrzeb wykonywania ich obowiązków w zakresie przygotowania na wypadek transgranicznego systemowego kryzysu finansowego i zarządzania takim kryzysem.
- 5.2. W zwykłych okolicznościach *zainteresowane Strony*, mając na celu zwiększenie gotowości na wypadek wystąpienia kryzysu, będą angażować się, w ramach swoich kompetencji, w regularną

wymianę informacji i ocen dotyczących kwestii stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania oraz informacji niezbędnych dla potrzeb przeprowadzenia oceny skutków systemowych *kryzysu finansowego*, a także opracują skuteczne procedury współpracy w zakresie wymiany informacji, szybkiego planowania i wspólnego zarządzania kryzysem.

- 5.3. *Koordinator transgraniczny* zapewnia, w świetle konkretnych właściwości potencjalnego kryzysu, wymianę informacji między *zainteresowanymi Stronami*, mając na uwadze możliwe konsekwencje kryzysu dla *grup finansowych, infrastruktury finansowej* lub dla funkcjonowania rynków finansowych objętych zakresem kompetencji tych *Stron*.
- 5.4. Jako zasadę przyjmuje się, że na szczeblu transgranicznym, *zainteresowane Strony* będą prowadzić wymianę informacji ze swoimi partnerami w innych państwach. Jedyne w wyjątkowych przypadkach, jeżeli jest to konieczne, informacje mogą być bezpośrednio przekazywane na szczeblu transgranicznym między różnymi organami z jednoczesnym przekazaniem tych informacji do właściwych organów partnerskich w zainteresowanym państwie.
- 5.5. W kontekście transgranicznym oczekuje się, że każda ze *Stron* będzie wykorzystywać swoje zwykłe kanały współpracy, o ile takie istnieją, a mianowicie *kolegia organów nadzorczych* oraz sieci banków centralnych lub inne organy.
- 5.6. W przypadku konieczności rozpoczęcia szerzej zakrojonej, wielostronnej współpracy między *Stronami*, na przykład w sytuacji poważnych zaburzeń, które mogą dotyczyć całej UE, działające w ramach struktur UE komisje mogą stanowić platformę wymiany informacji i ocen, mającą na celu ułatwienie szybkiego podejmowania działań i decyzji przez *zainteresowane Strony*.
- 5.7. Wspólne wytyczne praktyczne w załączniku 1 zawierają przykłady konkretnych informacji, które mogą okazać się konieczne, winny być wymieniane i oceniane przez *Strony*, bez uszczerbku dla określonych potrzeb w zakresie informacji, które *zainteresowane Strony* muszą określić w przypadku potencjalnej lub konkretnej sytuacji kryzysowej. Ramy analityczne przedstawione z załączniku 2 stanowią podstawę, którą należy wykorzystać podczas systemowej oceny kryzysu.

6. Działania informacyjne

- 6.1. W sytuacji kryzysowej *zainteresowane Strony* będą w możliwie jak największym zakresie koordynować działania informacyjne dotyczące konkretnych okoliczności, unikając samodzielnego przekazywania informacji do wiadomości publicznej. Publiczne oświadczenia są wydawane po konsultacjach z innymi *zainteresowanymi Stronami*. *Strony* mogą wydawać oddzielne oświadczenia jedynie w wyjątkowych okolicznościach, w sytuacji nadrzędnej i nagłej potrzeby publicznej. *Strony* zobowiązują się wymieniać między sobą, przed opublikowaniem, wszelkie pisemne oświadczenia publiczne.
- 6.2. *Strony* zgadzają się z wyprzedzeniem omawiać i proponować rozwiązania dotyczące strategii działań informacyjnych. Członkowie *stałych grup krajowych* powinni z wyprzedzeniem podejmować prace w zakresie praktycznych i prawnych kwestii związanych z działaniami informacyjnymi w swoich krajach.

- 6.3. *Koordinator krajowy* odpowiada za zarządzanie na szczeblu krajowym procesem informowania społeczeństwa przez *zainteresowane Strony*. *Koordinator transgraniczny* odpowiada za koordynację procesu informowania społeczeństwa na szczeblu transgranicznym.

7. Opracowywanie strategii na wypadek sytuacji kryzysowej

- 7.1. *Strony* podejmą próbę realizacji scenariuszy awaryjnych oraz ćwiczeń symulacyjnych w ramach ustaleń dotyczących strategii zarządzania sytuacjami kryzysowymi. Głównym celem tego rodzaju ćwiczeń jest zwiększenie poziomu przygotowania organów do działania w przypadku potencjalnych kryzysów finansowych o transgranicznych skutkach systemowych. *Strony* powinny wymieniać się metodami i założeniami stosowanymi podczas przygotowywania i realizacji scenariuszy awaryjnych oraz symulacji kryzysu, wykorzystując w tym celu istniejące komisje UE.

8. Poufność

- 8.1. Wszelkie informacje przekazywane i uzyskiwane w związku z wykonywaniem postanowień niniejszego Porozumienia są objęte zasadami poufności i tajemnicy zawodowej ustanowionymi w ustawodawstwie wspólnotowym i krajowym.
- 8.2. W odniesieniu do osób trzecich *Strony* będą zachowywać poufność wszelkich wniosków o udzielenie informacji złożonych na podstawie niniejszego Porozumieniem, ich treści, uzyskanych informacji oraz kwestii pojawiających się podczas współpracy, z zastrzeżeniem odpowiedniego ustawodawstwa wspólnotowego i krajowego.
- 8.3. *Strony* zapewnią objęcie obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej wszystkich osób przetwarzających tego rodzaju informacje lub posiadających do nich dostęp.

9. Wdrażanie i przegląd Porozumienia

- 9.1. Odpowiednie komisje UE skupiające *Strony* niniejszego Porozumienia wymieniają poglądy dotyczące podstawowych właściwości niniejszego Porozumienia i przyczyniają się do jego pełnego wdrożenia na szczeblu UE, a także składają regularne sprawozdania do Komitetu Ekonomiczno-Finansowego.
- 9.2. Działanie niniejszego Porozumienia jest poddawane testom w ramach ogólnounijnych symulacji sytuacji kryzysowych. Komitet Ekonomiczno-Finansowy oraz *Strony* dokonają przeglądu niniejszego Porozumienia w terminie trzech lat od momentu jego wejścia w życie i jeżeli uznają to za stosowne, zaproponują odpowiednie zmiany.
- 9.3. Po wejściu w życie Porozumienia, *inne zainteresowane podmioty* mogą stać się jego sygnatariuszami po uzyskaniu zgody *Stron*. Proces ten koordynuje Komitet Ekonomiczno-Finansowy.

10. Charakter Porozumienia

- 10.1. W związku z tym, że postanowienia niniejszego Porozumienia nie są prawnie wiążące dla Stron, nie mogą podczas jego wdrażania stać się podstawą roszczeń prawnych którejkolwiek ze Stron lub osób trzecich.
- 10.2. Postanowienia niniejszego Porozumienia nie przesądzają ani nie zakładają podejmowania żadnych konkretnych decyzji ani kroków w sytuacjach kryzysowych.
- 10.3. Niniejsze Porozumienie uzupełnia inne obecne i przyszłe ustalenia dotyczące współpracy między zainteresowanymi Stronami. W tym kontekście Strony zobowiązują się do dokonania przeglądu istniejących ustaleń w celu dostosowania ich do niniejszego Porozumienia. Strony zobowiązują się również do zachowania spójności z niniejszym Porozumieniem podczas opracowywania dobrowolnych umów o współpracy, których przykład został przedstawiony we wspólnych wytycznych praktycznych w załączniku 1.

11. Wejście w życie

- 11.1 Niniejsze Porozumienie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2008 r. i zastępuje Porozumienie (*Memorandum of Understanding*) o współpracy między organami nadzoru bankowego, bankami centralnymi i ministerstwami finansów państw członkowskich Unii Europejskiej w sytuacjach kryzysu finansowego, które weszło w życie z dniem 1 lipca 2005 r.

ZAŁĄCZNIKI:

ZAŁĄCZNIK 1: WSPÓLNE WYTYCZNE PRAKTYCZNE

ZAŁĄCZNIK 2: WZÓR RAM OCENY SYSTEMOWEJ

Sygnatariusze

Organy nadzoru finansowego:

Unia Europejska (1 czerwca 2008 r.)

Finanzmarktaufsicht, Austria

Oesterreichische Nationalbank, Austria

Commission bancaire, financière et des assurances / Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen, Belgia

Българска Народна Банка (Narodowy Bank Bułgarii)

Комисия за финансов надзор (Komisja Nadzoru Bankowego Bułgarii)

Authority for the Supervision and Development of Co-operative Societies, Cypr
Cyprus Securities and Exchange Commission, Cypr
Insurance Companies' Control Service, Cypr
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (Centralny Bank Cypru)
Česká národní banka, Republika Czech
Finanstilsynet, Dania
Finantsinspeksioon, Estonia
Rahoitustarkastus (Financial Supervision Authority), Finlandia
Vakuutusvalvontavirasto (Insurance Supervisory Authority), Finlandia
Commission Bancaire, Francja
Autorité des marchés financiers, Francja
Autorité de contrôle des assurances et des mutuelles, Francja
Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (Federal Financial Supervisory Authority),
Niemcy
Deutsche Bundesbank, Niemcy
Private Insurance Supervisory Authority, Grecja
Hellenic Capital Market Commission, Grecja
Τράπεζα της Ελλάδος (Bank Grecji)
Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (Hungarian Financial Supervisory Authority), Wegry
Irish Financial Services Regulatory Authority
The Pensions Board, Irlandia
Central Bank and Financial Services Authority of Ireland, Irlandia
Commissione di Vigilanza sui Fondi Pensione, Włochy
Istituto per la Vigilanza sulle Assicurazioni Private e di Interesse Collettivo, Włochy
La Commissione Nazionale per le Società e la Borsa, Włochy
Banca d'Italia
Finanšu un Kapitāla Tirgus Komisija, Łotwa
Lietuvos Respublikos draudimo prieziuros komisija, Litwa
Lietuvos Respublikos vertybiniu popieriu komisija, Litwa
Lietuvos Bankas, Litwa
Commission de Surveillance du Secteur Financier, Luksemburg
Commissariat aux Assurances, Luksemburg
Malta Financial Services Authority

Autoriteit Financiële Markten, Holandia
De Nederlandsche Bank, Holandia
Komisja Nadzoru Finansowego, Polska
Instituto de Seguros de Portugal, Portugalia
Comissão do Mercado de Valores Mobiliários, Portugalia
Banco de Portugal
Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private, Rumunia
Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, Rumunia
Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, Rumunia
Banca Națională a României, Rumunia
Národná banka Slovenska, Słowacja
Agencija za zavarovalni nadzor, Słowenia
Agencija za trg vrednostnih papirjev, Słowenia
Banka Slovenije, Słowenia
Dirección General de Seguros y Fondos de Pensiones, Hiszpania
Comisión Nacional del Mercado de Valores, Hiszpania
Banco de España, Hiszpania
Finansinspektionen, Szwecja
Financial Services Authority, Wielka Brytania
The Pensions Regulator, Wielka Brytania
Państwa członkowskie EOG spoza UE (10 czerwca 2010 r.)
Finanstilsynet, Norwegia
Fjármálaeftirlitið, Islandia
Finanzmarktaufsicht, Liechtenstein

Banki centralne:

Unia Europejska (1 czerwca 2008 r.)

Europejski Bank Centralny
Oesterreichische Nationalbank, Austria
Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique, Belgia
Българска народна банка, Bułgaria
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, Cypr

Česká národní banka, Republika Czech
Danmarks Nationalbank, Dania
Eesti Pank, Estonia
Suomen Pankki (Bank Finlandii)
Banque de France
Deutsche Bundesbank, Niemcy
Τράπεζα της Ελλάδος, Grecja
Magyar Nemzeti Bank, Węgry
Central Bank and Financial Services Authority of Ireland
Banca d'Italia
Latvijas Banka, Łotwa
Lietuvos bankas, Litwa
Banque centrale du Luxembourg
Central Bank of Malta
De Nederlandsche Bank, Holandia
Narodowy Bank Polski, Polska
Banca Națională a României, Rumunia
Banco de Portugal
Národná banka Slovenska, Słowenia
Banka Slovenije, Słowenia
Banco de España, Hiszpania
Sveriges Riksbank, Szwecja
Bank of England, Wielka Brytania
Państwa członkowskie EOG spoza UE (10 czerwca 2010 r.)
Norges Bank, Norwegia
Seðlabanki Íslands, Islandia

Ministerstwa Finansów:

Unia Europejska (1 czerwca 2008 r.)

Bundesministerium für Finanzen, Austria
Service Public Fédéral Finances, Belgia
Министерство на финансите, Bułgaria

Υπουργείο Οικονομικών, Κύπρ
Ministerstvo financí, Republika Czech
Finansministeriet, Dania
Økonomi- og Erhvervsministeriet, Dania
Rahandusministeerium, Estonia
Valtiovarainministeriö, Finlandia
Ministère de l'Économie, de l'Industrie et de l'Emploi, Francja
Bundesministerium der Finanzen, Niemcy
Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, Grecja
Pénzügyminisztérium, Węgry
Department of Finance, Irlandia
Ministero dell'Economia e delle Finanze, Włochy
Finansu Ministrija, Łotwa
Lietuvos Respublikos Finansų Ministerija, Litwa
Ministère des Finances, Luksemburg
Ministeru tal-Finanzi, Malta
Ministerie van Financiën, Holandia
Ministerstwo Finansów, Polska
Ministério das Finanças e da Administração Pública, Portugalia
Ministerul Economiei și Finanțelor, Rumunia
Ministerstvo Financí, Słowacja
Ministrstvo za finance, Słowenia
Ministerio de Economía y Hacienda, Hiszpania
Finansdepartementet, Szwecja
HM Treasury, Wielka Brytania

Państwa członkowskie EOG spoza UE (10 czerwca 2010 r.)

Det kongelige finansdepartement, Norwegia
Fjármálaráðuneytið, Islandia
Efnahags- og viðskiptaráðuneyti, Islandia
Ressort Finanzen, Liechtenstein

ZAŁĄCZNIK 1 DO POROZUMIENIA:

WSPÓLNE WYTYCZNE PRAKTYCZNE DOTYCZĄCE ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

Wstęp

Wspólne wytyczne praktyczne dotyczące zarządzania kryzysowego zawierają szczegółowe wskazówki operacyjne i odzwierciedlają Porozumienie *Stron* w zakresie ich roli oraz działań i procedur, które należy podjąć w przypadku wystąpienia transgranicznego systemowego kryzysu finansowego.

Wskazówki te opisują procesy, które należy uruchomić dla potrzeb:

- 1) zwiększenia gotowości na wypadek kryzysu w zwykłych okolicznościach;
- 2) ostrzeżenia o kryzysie;
- 3) oceny kryzysu;
- 4) sieci zarządzania kryzysowego;
- 5) zarządzania kryzysowego; oraz
- 6) komunikacji zewnętrznej.

Procesy te powinny obejmować koordynację i współpracę między *Stronami* w celu zwiększenia ich przygotowania, w zwykłych okolicznościach, do postępowania na różnych etapach kryzysu. Głównym celem koordynacji jest zapewnienie wymiany informacji oraz skoordynowania i zapewnienia spójności decyzji, środków polityki oraz zewnętrznej komunikacji *zainteresowanych Stron*.

Strony, które dzielą wspólne obawy dotyczące stabilności finansowej, związane z obecnością jednej lub kilku *grup finansowych*, zachęca się do opracowania *dobrowolnych umów o współpracy*, spójnych z Porozumieniem i określających bardziej szczegółowe procedury, które należy wdrożyć w zwykłych okolicznościach oraz uruchomić w sytuacji kryzysowej. Jak to zostało przedstawione w przykładzie załączonym do niniejszych wytycznych, umowy te będą bardziej szczegółowo opisywać współpracę operacyjną między *Stronami* w odpowiednich państwach i odpowiednich kontekstach. W przypadku działającej na skalę transgraniczną *infrastruktury finansowej* o znaczeniu systemowym, konieczne są również odpowiednio zdefiniowane ustalenia dotyczące sposobu zarządzania, nadzoru oraz zarządzania kryzysowego.

W celu zwiększenia gotowości na wypadek kryzysu, *zainteresowane Strony*, w ramach dobrowolnych umów o współpracy, mogą uzgodnić między innymi:

- utworzenie i wykorzystanie *grupy ds. stabilności transgranicznej* pełniącej funkcję forum współpracy dla *Stron* dobrowolnej umowy o współpracy;
- opracowanie procedur regularnej wymiany informacji i ocen dotyczących wspólnych elementów systemów finansowych zainteresowanych państw;
- opracowanie i dokonanie oceny różnych problemów systemowych oraz interakcji między nimi w oparciu o wspólną terminologię oraz wspólne ramy analityczne z wykorzystaniem uzgodnionych ram oceny systemowej (które zostały streszczone w załączniku 2 Porozumienia);
- opracowanie projektu praktycznych procedur i ustaleń dotyczących skoordynowanego procesu decyzyjnego, a także sprawdzenie dostępności narzędzi oraz możliwości ich współdziałania w zarządzaniu kryzysami transgranicznymi;
- opracowanie procedur ułatwiających ocenę kosztów oraz wspólne ponoszenie ewentualnych obciążeń fiskalnych;
- opracowanie rozwiązań dla kwestii związanych z informowaniem społeczeństwa;
- opracowanie ustaleń dotyczących strategii zarządzania sytuacjami kryzysowymi, w tym opracowanie i przeprowadzanie ćwiczeń symulacyjnych w zakresie zarządzania kryzysowego oraz testów awaryjnych.

1. Zwiększanie gotowości na wypadek kryzysu w zwykłych okolicznościach

1. W celu zapewnienia szybkiego i skutecznego działania w przypadku wystąpienia potencjalnej sytuacji kryzysowej, *zainteresowane Strony* będą zwiększać swoją gotowość w zwykłych okolicznościach, aby zastosować się do procesów, o których mowa w niniejszych wytycznych, tj. ostrzeżeń o kryzysie, oceny kryzysu, sieci zarządzania kryzysowego, zarządzania kryzysowego oraz komunikacji zewnętrznej.
2. *Strony* będą dysponować **listami kontaktowymi** osób na odpowiednio wysokich stanowiskach i przekazywać je pozostałym *Stronom* w celu ułatwienia szybkiego uruchomienia odpowiednich rozwiązań koordynacyjnych. Każda ze *Stron* odpowiada za bieżącą aktualizację informacji na temat osób znajdujących się na liście kontaktowej oraz za powiadamianie o zmianach *koordynatora transgranicznego*, który odpowiada za dostarczanie *Stronom* list odnoszących się do każdej *grupy finansowej* lub *infrastruktury finansowej*.
3. Ministerstwa finansów lub inne ministerstwa, zgodnie z przepisami prawa krajowego, powinny ustanowić procedury w celu przygotowania się do wprowadzenia rozwiązań finansowych oraz wspólnego ponoszenia ewentualnych obciążeń fiskalnych oraz w celu rozpoczęcia procedur decyzyjnych w tym zakresie na szczeblu krajowym poprzez zaangażowanie *zainteresowanych Stron* oraz *innych zainteresowanych podmiotów*.

4. W celu zapewnienia szybkiej **komunikacji** między *zainteresowanymi Stronami* zawsze wtedy, kiedy będzie to konieczne, w zwykłych okolicznościach wprowadzane są bezpieczne środki komunikacji (tj. wideokonferencje, telekonferencje, poczta elektroniczna) umożliwiające poufną wymianę informacji oraz prowadzenie konferencji telefonicznych. W przypadku wybuchu kryzysu, powinny być dostępne odpowiednie procesy i urządzenia umożliwiające bezpieczną wymianę informacji. Infrastruktura komunikacyjna powinna być poddawana testom podczas symulacji kryzysu.
5. *Zainteresowane Strony* powinny prowadzić wymianę informacji w ramach swoich kompetencji zarówno w normalnych okolicznościach, jak i w sytuacji kryzysowej, a w przypadku kryzysu zapewnić bezzwłoczną dostępność wszystkich odpowiednich danych. Jeżeli *Strony* mają wspólne obawy dotyczące stabilności finansowej, można opracować wspólną **bazę danych** obejmującą publicznie dostępne rzeczywiste dane oraz wzór poufnych, aktualnych danych, zgodnie z opisem zawartym w załączniku B do przykładu dobrowolnej umowy o współpracy. Aby zapewnić gotowość na wypadek sytuacji kryzysowej, *zainteresowane Strony* powinny uwzględnić, w normalnych okolicznościach, wymianę i analizę następujących informacji, które mogą okazać się niezbędne w przypadku kryzysu:
 - a. ocena jakościowa sytuacji kryzysowej;
 - b. konsekwencje systemowe potencjalnego kryzysu dla krajowego systemu finansowego oraz skutki systemowe dla systemów finansowych innych państw i rynków finansowych całej UE, zgodnie z ramami oceny systemowej, które zostały przedstawione w załączniku 2;
 - c. konkretne kanały przenoszenia się potencjalnego kryzysu na *grupy finansowe, infrastruktury finansowe* lub funkcjonowanie rynków finansowych;
 - d. analiza innych istotnych skutków gospodarczych i budżetowych sytuacji kryzysowej;
 - e. ograniczenia we wdrażaniu środków polityki;
 - f. przekazywanie informacji na temat najnowszych istotnych zmian.
6. Konieczna jest wcześniejsza analiza sposobu postępowania wobec notowanych na giełdzie *grup infrastruktur finansowych* w kontekście interwencji publicznej. W szczególności, należy podjąć odpowiednio szybkie działania w przypadku sytuacji kryzysowej dotyczącej notowanej na giełdzie *grupy finansowej*, aby umożliwić przestrzeganie wymaganych na mocy prawa zasad przejrzystości w świetle zobowiązań prawnych instytucji oraz *Stron*. Rozporządzenia UE oraz prawo poszczególnych państw zawierają przepisy dotyczące ujawniania informacji, które powinny zostać poddane starannej interpretacji przed wystąpieniem kryzysu. Przepisy dyrektywy UE w sprawie nadużyć na rynku stanowią podstawę ujawniania informacji w takiej sytuacji, z uwzględnieniem przypadku, w którym podawanie pewnych informacji do wiadomości publicznej może zostać wstrzymane na pewien czas⁵.

⁵ Art. 6 ust. 1 dyrektywy UE w sprawie nadużyć na rynku (dyrektywa 2003/6/WE) zobowiązuje emitentów instrumentów finansowych do podawania możliwie jak najszybciej do wiadomości publicznej informacji wewnętrznych: „Państwa Członkowskie zapewniają, że emitenci instrumentów finansowych podają możliwie szybko do wiadomości publicznej informacje wewnętrzne bezpośrednio ich dotyczące.” Dlatego też emitenci instrumentów finansowych podlegają zasadniczo obowiązkowi ujawniania informacji wewnętrznych, jednak z

7. *Stałe grupy krajowe* powinny wcześniej poddać analizie ewentualne problemy, jakie mogą pojawić się podczas zarządzania kryzysowego, aby uniknąć wszelkich konfliktów między *zainteresowanymi Stronami*. W ramach przygotowania w zwykłych okolicznościach, stałe grupy krajowe powinny być tworzone w sposób zapewniający wyraźny zakres obowiązków, przedstawicielstwo *Stron* na odpowiednim poziomie stanowisk, skuteczne działanie oraz odpowiedzialność na szczeblu krajowym, aby zagwarantować odpowiedni wkład w formułowanie propozycji polityki w zakresie zarządzania i rozwiązywania kryzysów.
8. Uznając, że najbardziej skuteczne rozwiązanie konkretnych kwestii może zapewnić praca w niewielkich grupach *zainteresowanych Stron*, każda ze *Stron* może w zwykłych okolicznościach, w zależności od potrzeb, wykorzystywać swoje zwykle wykorzystywane kanały dla potrzeb wymiany informacji na szczeblu transgranicznym. *Organy nadzoru finansowego* mogą wykorzystywać komitety trzeciego poziomu (CEBS, CESR, CEIOPS) lub *kolegia organów nadzorczych* (jeżeli istnieją) w celu ułatwienia koordynacji między organami nadzoru; banki centralne mogą wykorzystywać, między innymi, komitety działające w ramach Europejskiego Systemu Banków Centralnych (Komitet ds. Nadzoru Bankowego, Komitet ds. Operacji Rynkowych, Komitet ds. Systemów Płatności i Rozrachunku); ministerstwa finansów mogą wykorzystywać Komitet ds. Usług Finansowych w celu rozwijania współpracy w normalnych okolicznościach. *Organy nadzoru bankowego*, banki centralne oraz ministerstwa finansów powinny, w możliwie jak najszerszym zakresie, prowadzić współpracę ze swoimi partnerami w innych państwach.
9. Stała grupa krajowa w *państwie macierzystym* podejmuje decyzje w sprawie zaangażowania *innych zainteresowanych podmiotów* z krajów trzecich.

2. Ostrzeżenie o kryzysie

10. Ostrzeżenie o kryzysie powinno gwarantować, że a) odpowiednie informacje zostaną niezwłocznie przesłane do *koordynatora transgranicznego* oraz, że b) *koordynator transgraniczny* niezwłocznie przekaze istotne informacje innym *zainteresowanym Stronom*.
11. Jeśli chodzi o działania, które mają być podjęte w kilku państwach, *koordynator transgraniczny* powinien uruchomić kolejne działania i procedury opisane w niniejszych wytycznych. O uruchomienie tych działań i procedur może wnioskować każda

pewnymi wyjątkami. W przypadku awaryjnego wsparcia płynnościowego, zastosowanie ma art. 6 ust. 2 te same dyrektywy: „Emitent może, na własną odpowiedzialność, opóźnić podanie do wiadomości publicznej informacji wewnętrznych, jak określono w ust. 1, aby nie naruszyć swych **prawnie uzasadnionych interesów**, pod warunkiem, że takie zaniechanie prawdopodobnie nie wprowadzi w błąd oraz że emitent może zapewnić poufność takich informacji.” W przypadku awaryjnego wsparcia płynnościowego obowiązuje prawnie uzasadniony interes nieujawniania informacji w trybie natychmiastowym. Potwierdza to art. 3 ust. 1 dyrektywy Komisji 2003/124/WE z dnia 22 grudnia 2003 r. wykonującej dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie definicji i publicznego ujawniania informacji wewnętrznych oraz definicji manipulacji na rynku: „Do celów stosowania art. 6 ust. 2 dyrektywy 2003/6/WE sytuacje uprawniające mogą w szczególności odnosić się do następujących niewyczerpujących okoliczności: a) toczące się negocjacje lub kwestie z nimi związane, jeżeli publiczne ujawnienie mogłoby mieć wpływ na ich wynik lub przebieg. W szczególności, w sytuacji, gdy finansowa żywotność emitenta jest w poważnym i prawdopodobnym niebezpieczeństwie, nawet nie w świetle stosowanych przepisów dotyczących niewypłacalności, publiczne ujawnienie informacji może zostać opóźnione o ograniczony okres czasu, jeżeli takie publiczne ujawnienie mogłoby poważnie zagrozić interesom istniejących i potencjalnych akcjonariuszy, poprzez utrudnienie negocjacji mających na celu zapewnienie długoterminowej poprawy sytuacji finansowej emitenta.”

zainteresowana Strona. Po uruchomieniu procedur wszystkie *zainteresowane Strony* muszą zostać zaangażowane w działania na wczesnym etapie.

12. W miarę swoich możliwości każda *Strona* jest odpowiedzialna, za udzielanie *koordynatorowi transgranicznemu* niezbędnych informacji potrzebnych *zainteresowanym Stronom* do wypełnienia ich obowiązków.
13. Każda *Strona*, która posiada informacje na temat faktów lub zdarzeń mogących stworzyć znaczne problemy dla *grupy finansowej, infrastruktury finansowej* lub funkcjonowania rynków finansowych, powinna przekazać te informacje jak najszybciej *koordynatorowi transgranicznemu*, odpowiedniej *Stronie* w państwie macierzystym oraz członkom *stałej grupy krajowej* a także Eurosystemowi/EBC według właściwości⁶. *Koordinator transgraniczny, organ sprawujący nadzór nad grupą*, bank centralny państwa macierzystego lub Eurosystem/EBC muszą przekazać te informacje innym *zainteresowanym Stronom* tak szybko, jak jest to możliwe.
14. Po wydaniu ostrzeżenia o kryzysie *koordynator krajowy* w państwie macierzystym musi niezwłocznie rozpocząć realizację co najmniej trzech działań, a mianowicie: a) dokonać oceny kryzysu opisanej w rozdziale 3; b) uruchomić sieci zarządzania kryzysowego opisane w rozdziale 4; oraz c) skoordynować komunikowanie się pomiędzy władzami, jak również z *grupą finansową* lub *infrastrukturą finansową*, której to dotyczy, według opisu w rozdziale 6.

3. Ocena kryzysu

15. Po pojawieniu się ostrzeżenia o kryzysie *organ sprawujący nadzór nad grupą* lub bank centralny państwa macierzystego, lub Eurosystem/EBC, według właściwości, niezwłocznie dokonują oceny konsekwencji systemowych. To samo robią inni partnerzy, a mianowicie *organy nadzoru finansowego* lub banki centralne, które zostały poinformowane zgodnie z postanowieniami rozdziału 2.
16. *Strony* zobowiązują się do stosowania wspólnej terminologii i wspólnych ram analitycznych podczas oceny systemowego charakteru kryzysu finansowego i jego skutków transgranicznych, według postanowień zawartych w załączniku 2. W tym celu będą posługiwały się wzorem ram oceny systemowej, który może być zmieniany zgodnie z ustaleniami *Stron*.
17. Pierwszym celem etapu oceny jest ocena systemowych skutków kryzysu. Ponadto, etap oceny powinien obejmować:
 - a) analizę związku pomiędzy *grupą finansową* i jej udziałowcami w celu umożliwienia zastosowania rozwiązania kryzysu z sektora prywatnego oraz możliwości oferowanych przez dostępne narzędzia, takie jak możliwość zapobiegania kryzysom przez systemy gwarantowania depozytów;

⁶ W tym względzie art. 132.1 dyrektywy w sprawie wymogów kapitałowych stanowi, że organy nadzoru wymieniają się istotnymi informacjami, które mogą mieć znaczący wpływ na ocenę finansowej instytucji kredytowej w innym państwie członkowskim dokonaną przez *organy nadzoru finansowego*

b) zebranie i aktualizację danych, które można wykorzystać jako podstawę do ewentualnych interwencji publicznych na późniejszym etapie, aby ocenić możliwości wykorzystania różnych narzędzi oraz, o ile interwencja wymaga zastosowania środków publicznych, jako wkład do ustalenia obiektywnych kryteriów podziału obciążeń finansowych. Przykładowo, w każdym państwie dotkniętym kryzysem można w sytuacji kryzysowej zastosować następujące wskaźniki i udostępnić je najpóźniej podczas etapu oceny:

- udział depozytów banku oraz innych instytucji bezpośrednio dotkniętych kryzysem w każdym państwie;
- udział aktywów (według wartości księgowej/wartości rynkowej/wartości ważonej ryzykiem) banku oraz innych instytucji bezpośrednio dotkniętych kryzysem;
- udział przepływów dochodów banku oraz innych instytucji bezpośrednio dotkniętych kryzysem;
- udział przepływów systemu płatności banku oraz innych instytucji bezpośrednio dotkniętych kryzysem.

To jednak charakter kryzysu określi ostatecznie jakie wskaźniki są potrzebne.

18. Członkowie *stałej grupy krajowej* odpowiadają za osiągnięcie na szczeblu krajowym wspólnego podglądu na oceny systemowe przeprowadzone przez organ nadzoru finansowego i bank centralny. Wyniki wstępnych ocen należy niezwłocznie przekazać członkom *stałych grup krajowych*⁷ a wspólną ocenę udostępnić wszystkim *zainteresowanym Stronom*. Kolejne oceny będą dokonywane w razie potrzeby. Oceny te mają na celu ustalenie jak poważny jest to kryzys, jakie należy podjąć działania w ramach prowadzonej polityki oraz jakie inne *zainteresowane Strony* lub *podmioty* powinny być włączone w działania.

19. Na podstawie wyników ocen dokonanych przez *zainteresowane Strony* i dotyczących systemowych skutków kryzysu, *koordynator transgraniczny* odpowiada za działania na rzecz wspólnego zrozumienia stopnia dotkliwości kryzysu w dotkniętych nim państwach i przekazywanie informacji na temat sytuacji kryzysowej *zainteresowanym Stronom* oraz ma obowiązek wskazać wymagany stopień zaangażowania *zainteresowanych Stron* w proces podejmowania decyzji w tej szczególnej sytuacji. Podobnie każde *państwo goszczące* ma obowiązek ocenić znaczenie problemów na swoim rynku krajowym. Jeśli na podstawie oceny wpływu kryzysu okaże się to konieczne, *koordynator transgraniczny* podejmie działania w celu zaangażowania innych *zainteresowanych Stron* z państw trzecich.

4. Tworzenie sieci zarządzania kryzysowego

20. Zarządzanie kryzysem transgranicznym wymaga ścisłej współpracy pomiędzy *zainteresowanym Stronami*, jak również dobrze zorganizowanej koordynacji w oparciu o

⁷ W przypadku konglomeratu finansowego, należy włączyć w działania koordynatora danego konglomeratu (zob. art. 11a dyrektywy w sprawie konglomeratów finansowych nr 2002/87/WE).

procedury i procesy uzgodnione w zwykłych okolicznościach, biorąc pod uwagę obowiązki *Stron* określone w Porozumieniu.

Stala grupa krajowa

21. *Stale grupy krajowe* działają zgodnie ze swoim mandatem krajowym i przyczyniają się do efektywnej współpracy pomiędzy *Stronami* na szczeblu krajowym, jak również współpracy transgranicznej. W sytuacji kryzysowej mającej wpływ na krajowy system finansowy, stała grupa krajowa ułatwia zarządzanie pojawiającą się sytuacją kryzysową i jej rozwiązanie na szczeblu krajowym. *Strony* należące do stałej grupy krajowej wyznaczają *koordynatora krajowego*, który odpowiada za koordynację działań na szczeblu krajowym i transgraniczną wymianę informacji. *Koordinatorem krajowym* może być któraś z *zainteresowanych Stron* zgodnie z swoimi kompetencjami oraz w zależności od charakteru kryzysu. *Koordinator krajowy (koordynatorzy krajowi)* przekazuje (przekazują) wyniki krajowej oceny *koordynatorowi transgranicznemu*.

Grupa ds. stabilności transgranicznej

22. *Grupa ds. stabilności transgranicznej* to struktura o charakterze dobrowolnym zwykle składająca się z odpowiednich *organów nadzoru finansowego*, banków centralnych i ministerstw finansów z państw, które łączą wspólne obawy dotyczące stabilności finansowej. Grupa taka może być utworzona przez *zainteresowane Strony* w różnych państwach i koncentrować się na jednej lub kilku *grupach finansowych*.

23. Funkcjonowanie grupy ds. stabilności transgranicznej i jej skład powinny być elastyczne i odpowiadać konkretnym potrzebom. Grupy ds. stabilności transgranicznej powinny regularnie współpracować w celu zwiększenia gotowości na wypadek kryzysu w zwykłych okolicznościach. Powinny one obradować w składzie „okrojonym” (tzn. w małych grupach z udziałem *zainteresowanych Stron*, zgodnie z potrzebami i kompetencjami) lub „pełnym” (gdy obecni są przedstawiciele wszystkich *zainteresowanych Stron*). W sytuacji kryzysowej grupa ds. stabilności transgranicznej powinna, w zależności od specyfiki kryzysu, przyczynić się do jego rozwiązania i zarządzania nim. Posiedzenia powinny odbywać się regularnie, jednak należy je organizować w zależności od konkretnych potrzeb, na przykład w kontekście ćwiczeń w postaci symulacji kryzysu oraz testowania w warunkach awaryjnych w normalnych okolicznościach.

24. Działania grupy ds. stabilności transgranicznej mogą stanowić integralną część współpracy i koordynacji działań w sytuacji kryzysowej, ale może ona również działać na rzecz zwiększenia gotowości do zmierzenia się z kryzysem w zwykłych okolicznościach, biorąc pod uwagę prace podjęte na innych forach (np. *stale grupy krajowe*, *kolegia organów nadzorczych* i sieci banków centralnych). W sytuacji kryzysowej grupa ds. stabilności transgranicznej może wspierać planowanie skutecznych polityk zarządzania transgranicznym kryzysem finansowym. Grupa taka koordynuje wymianę ocen dotyczących sytuacji kryzysowej przedstawionych przez dotknięte kryzysem państwa.

25. Jeśli *grupa ds. stabilności transgranicznej* nie istnieje, *koordynator krajowy* wyznaczony przez *stałą grupę krajową* państwa macierzystego zgodnie z ust. 3.1 i 4.4 niniejszego Porozumienia przejmuje rolę *koordynatora transgranicznego* i nawiązuje odpowiednie kontakty w celu zarządzania sytuacją. W przypadku *grupy finansowej* możliwe jest

przekazanie zadań *koordynatora transgranicznego Stronie* innej niż państwo macierzyste. Jeżeli potencjalna sytuacja kryzysowa może mieć wpływ na transgraniczną *grupę finansową*, *koordynator transgraniczny* niezwłocznie ostrzega *zainteresowane Strony* i nawiązuje kontakt z odpowiednimi *koordynatorami krajowymi* lub członkami *grupy ds. stabilności transgranicznej*, o ile takie grupy istnieją.

5. Zarządzanie kryzysowe

26. Wszystkie *zainteresowane Strony* powinny dokonać oceny wszelkich możliwych działań naprawczych oraz wziąć udział w realizacji uzgodnionych działań. W zależności od sytuacji kryzysowej *koordynatorem transgranicznym* może zostać inna *Strona z państwa macierzystego*, ale należy zachować ścisłą współpracę pomiędzy *Stronami*.
27. Podczas planowania działań pierwszeństwo przyznaje się rozwiązaniom sektora prywatnego. *Koordinator transgraniczny* odpowiada za nawiązywanie kontaktów z sektorem prywatnym i koordynację działań dotyczących prowadzonej polityki podejmowanych po wstępnej ocenie, chyba że istnieją inne ustalenia.
28. Wszystkie *zainteresowane Strony* muszą aktywnie i ściśle współpracować ze sobą w celu znalezienia możliwych rozwiązań, prywatnych lub publicznych, lub prywatno-publicznych, oraz ocenić koszty różnych opcji w takim zakresie w jakim jest to możliwe.

Funkcje nadzorcze

29. W czasie kryzysu *organ sprawujący nadzór nad grupą* planuje i koordynuje działania nadzorcze oraz w ścisłej współpracy z bankiem centralnym *państwa macierzystego* koordynuje zarządzanie sytuacją, w celu a) sporządzenia oceny sytuacji na podstawie bardziej szczegółowych informacji dostarczonych przez *zainteresowane Strony*; b) osiągnięcia wspólnej opinii na temat sytuacji kryzysowej przez *organy nadzoru finansowego*; oraz c) określenia możliwych środków naprawczych. Każdy *organ nadzoru finansowego* i bank centralny odpowiada za ocenę systemowego charakteru kryzysu.

Funkcje banków centralnych

30. W przypadku kryzysu płynności sytuacją zarządza bank centralny *państwa macierzystego*, w ścisłej współpracy z *organem sprawującym nadzór nad grupą* oraz innymi *organami nadzoru finansowego* oraz bankami centralnymi, oraz przeprowadza ewentualne interwencje w postaci awaryjnego zasilenia płynnością. Eurosystem/EBC będzie zaangażowany w działania zgodnie ze swoimi obowiązkami. Ocena sytuacji finansowej *grupy finansowej* będzie w znacznym stopniu opierała się na ocenach organów nadzoru przygotowanych na podstawie właściwych dla takiej grupy ustaleń w zakresie nadzoru, które ewentualnie będą koordynowane przez *organ sprawujący nadzór nad grupą*. Zaangażowane banki centralne powinny przekazywać informacje ministerstwu finansów na szczeblu krajowym zgodnie z istniejącymi krajowymi ramami prawnymi w przypadku awaryjnego zasilenia płynnością.
31. Bez uszczerbku dla kompetencji nadzorców rynków finansowych, bez względu na siedzibę różnych części *grupy finansowej* przeżywającej trudności, gdy kryzys pojawia się na skutek zdarzenia związanego z płynnością na rynkach lub funkcjonowaniem systemów płatności i systemów rozrachunku papierów wartościowych, lub zdarzenia powodującego zaburzenia na

konkretnym rynku finansowym, bank centralny *państwa macierzystego* i banki centralne *państw goszczących* nadzorujące te rynki i systemu, oraz, tam gdzie to właściwe, Eurosystem/EBC, odpowiadają za zarządzanie sytuacją oraz koordynują działania banków centralnych w ścisłej współpracy z *organami nadzoru finansowego* i zgodnie z istniejącymi ustaleniami dotyczącymi koordynacji w tym obszarze.

Funkcje sektora publicznego

32. Ze względu na ewentualną potrzebę wykorzystania środków publicznych w celu rozwiązania kryzysu, w proces zarządzania kryzysem i jego rozwiązywania już na wczesnym etapie zaangażowane będą ministerstwa finansów. Ministerstwa finansów powinny rozważyć przeprowadzenie w ramach sektora publicznego działań⁸, które służą zarządzaniu kryzysem i jego rozwiązywaniu, ocenić ewentualne obciążenia fiskalne, które należy wspólnie ponieść oraz uruchomić niezbędne procedury, aby przygotować decyzje biorąc pod uwagę fakt, że w celu rozwiązania kryzysu należy szybko podjąć decyzję na wysokim szczeblu politycznym.
33. Jeśli istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że do rozwiązania kryzysu potrzebne będą środki publiczne, ministerstwo finansów państwa macierzystego koordynuje z ministerstwami finansów w innych państwach proces podejmowania decyzji o tym, czy środki publiczne zostaną wykorzystane, w jakim zakresie i w jaki sposób oraz włącza do tego procesu odpowiednie *organy nadzoru finansowego* i banki centralne.
34. W tym kontekście należy uzgodnić w oparciu o sprawiedliwe i zrównoważone kryteria sposób podziału bezpośrednich kosztów netto dla budżetu pomiędzy państwami dotkniętymi kryzysem⁹. W razie potrzeby ministerstwo finansów państwa macierzystego przedstawi propozycję podziału obciążeń finansowych pomiędzy państwa członkowskie dotknięte kryzysem. Kryteria te będą podlegały zasadom określonym w ust. 2 niniejszego Porozumienia i będą uwzględniały skutki ekonomiczne kryzysu w dotkniętych nim państwach oraz strukturę uprawnień nadzorczych *państwa macierzystego i goszczącego*. Będą również uwzględniały wskaźniki opracowane na etapie oceny, biorąc pod uwagę specyficzne cechy sytuacji kryzysowej. W tym celu ministerstwa finansów państw macierzystych i goszczących powinny osiągnąć wspólne stanowisko na temat obciążeń *ex post* i ich podziału. Jeśli potrzebne będą środki publiczne, należy przestrzegać zasad udzielania pomocy przez państwo określonych w Traktacie o UE. Ministerstwa finansów będą jak najwcześniej nawiązywać kontakt z Dyrekcją Generalną ds. Konkurencji Komisji Europejskiej na zasadzie poufności i na wysokim szczeblu, aby zapewnić płynne i terminowe podejmowanie decyzji.

Monitoring

35. W ramach funkcji zarządzania kryzysowego *koordynatorzy krajowi* w każdym zaangażowanym państwie powinni dążyć do zapewnienia odpowiednich procedur w celu zagwarantowania niezbędnego monitoringu, zarządzania i dalszej kontroli działań oraz ciągłości funkcji zarządzania kryzysem na różnych etapach kryzysu.

⁸ Możliwości zostały omówione w sprawozdaniu Komitetu Ekonomiczno-Finansowego (ECFIN/CEFCPE(2007)REP/53990).

⁹ Koszty finansowe i podział obciążeń można określić jedynie na znacznie późniejszym etapie. Na tym etapie potrzebny jest ogólna orientacja dotycząca ewentualnych kosztów w celu podjęcia decyzji.

Zaangażowanie innych podmiotów lub organów

36. *Koordinator transgraniczny* powinien dążyć do zaangażowania na wczesnym etapie innych *zainteresowanych Stron*, które mogą być włączone w zarządzanie kryzysem transgranicznym, w tym przede wszystkim systemów gwarantowania depozytów w niektórych krajach.

6. Komunikacja zewnętrzna

37. Proces informowania społeczeństwa musi przebiegać w sposób maksymalnie skoordynowany na wszystkich etapach kryzysu (ostrzeżenie, ocena, zarządzanie), uwzględniając możliwość uznaniowego decydowania, które informacje powinny (lub nie powinny) zostać ujawnione w celu utrzymania zaufania na rynku w określonych przypadkach, o których mowa w ust. 6 Wytycznych.

38. *Zainteresowane Strony* powinny przygotować wspólne oświadczenia publiczne nawet w przypadku, gdy tylko jedna *Strona* musi przedstawić takie oświadczenie, jeśli w grę mogą wchodzić interesy innych *Stron*. *Zainteresowane Strony* są zgodne co do celu i zakresu oświadczenia (ang. *terms of reference*) (które nie są ujawniane ogółowi społeczeństwa) w celu umożliwienia zachowania jego spójności.

39. Z zasady *koordinator transgraniczny* odpowiada za koordynację procesu informowania społeczeństwa na każdym etapie kryzysu. Powinien on zagwarantować spójność informacji (lub ich braku) przekazywanych społeczeństwu przez *zainteresowane Strony* i *grupę finansową* lub *infrastrukturę finansową*.

40. Kluczowe znaczenie ma określenie na wczesnym etapie zobowiązań i ograniczeń prawnych wiążących dla *grupy finansowej* lub *infrastruktury finansowej* i dotyczących przekazywania informacji społeczeństwu. W szczególności *grupa finansowa* lub *infrastruktura finansowa* może podlegać naciskom na ujawnienie informacji lub, jeśli jej akcje są notowane na giełdzie, być zobowiązana na mocy prawa do ujawnienia pewnych informacji.

41. W przypadku, gdy jedna *Strona* ma obowiązek wydania oddzielnego oświadczenia publicznego, powinna ona (1) w największym możliwym stopniu uzgodnić je uprzednio ze wszystkimi innymi *zainteresowanymi Stronami*, które muszą być w stanie natychmiast na nie zareagować; (2) zagwarantować w największym możliwym stopniu, że wszystkie *zainteresowane Strony* zostaną powiadomione o oświadczeniu przed jego wydaniem; oraz (3) zapewnić, że żadne informacje dostarczone jednej *Stronie* przez drugą nie zostaną ujawnione bez jej zgody.

**Dobrowolna umowa o współpracy
w zakresie zarządzania kryzysami i ich rozwiązywania pomiędzy
ministerstwami finansów, bankami centralnymi i organami nadzoru
finansowego państwa A, B i C**

WSTĘP

1. Niniejsza umowa została sporządzona na podstawie następujących założeń:
 - a. Ministerstwa finansów, banki centralne i organy nadzoru finansowego państwa A, państwa B i państwa C (*Strony*) uznają, że istnieje(-a) *grupa(-y) finansowa(-e)* prowadząca działalność na znaczną skalę we wszystkich tych państwach. *Strony* uznają również, że łączy je wspólna troska o stabilność finansową, wynikająca z ewentualnych systemowych powiązań pomiędzy ich państwami członkowskimi, co stanowi uzasadnienie dla zintensyfikowania współpracy w zakresie zarządzania kryzysami i ich rozwiązywania. Niniejsza umowa obejmuje *grupę finansową (grupy finansowe)* określone w załączniku A.
 - b. Niniejsza umowa została opracowana specjalnie w celu ułatwienia zarządzania transgranicznymi kryzysami systemowymi, które mogą mieć wpływ na stabilność sektorów finansowych w danych państwach, i rozwiązywania tych kryzysów. Ostatecznym celem takiej współpracy jest zapewnienie płynnego funkcjonowania systemu finansowego i zmniejszenie ogólnych kosztów kryzysu.
 - c. Niniejsza umowa jest zgodna ze zobowiązaniami określonymi w ogólnounijnym Porozumieniu¹⁰. Ponadto, niniejsza umowa nie zmienia postanowień ogólnounijnego Porozumienia, ale korzysta z nich i rozszerza je, gdy wymagają tego szczególne okoliczności.

DEFINICJE

2. Na potrzeby niniejszej umowy stosuje się następujące definicje:
 - a. ***Strony***: Sygnatariusze niniejszej umowy, tzn. organy nadzoru finansowego, banki centralne, ministerstwa finansów i inne ministerstwa państw A, B i C, według ich kompetencji krajowych;
 - b. ***Zainteresowane strony***: Podgrupa powyższych sygnatariuszy, na których funkcje tworzenia polityki może mieć znaczny wpływ konkretna sytuacja *kryzysu finansowego*;

¹⁰ Porozumienie o współpracy pomiędzy *organami nadzoru finansowego*, bankami centralnymi i ministerstwami finansów Unii Europejskiej na temat transgranicznej stabilności finansowej .uzgodnione w kwietniu 2008 r.

- c. **Zainteresowana grupa finansowa:** Grupa finansowa wymieniona w załączniku A;
- d. **Grupa finansowa:** Bank, grupa bankowa, zakład ubezpieczeniowy lub grupa ubezpieczeniowa, konglomerat finansowy i firma inwestycyjna o istotnym znaczeniu dla kilku państw członkowskich ze względu na znaczną liczbę podmiotów zależnych lub oddziałów w państwach goszczących;
- e. **Państwo macierzyste:** Państwo odpowiedzialne za skonsolidowany nadzór;
- f. **Państwo goszczące:** Na potrzeby niniejszej umowy, jest to państwo, gdzie zainteresowana grupa finansowa posiada podmioty zależne lub oddziały;
- g. **Stoła grupa krajowa:** Grupa składająca się z organów nadzoru finansowego, banków centralnych, ministerstw finansów na szczeblu krajowym, mająca na celu zwiększenie gotowości w zwykłych okolicznościach i ułatwienie zarządzania kryzysem finansowym i jego rozwiązania. Grupę taką można rozszerzyć, aby obejmowała również inne zainteresowane podmioty;
- h. **Kolegium organów nadzorczych:** Stała, ale elastyczna struktura utworzona w celu współpracy i koordynacji działań między organami nadzorczymi odpowiedzialnymi za i zaangażowanych w nadzór nad różnymi elementami transgranicznych grup finansowych;
- i. **Grupa ds. stabilności transgranicznej** składa się z przedstawicieli Stron i ma na celu zwiększenie gotowości w zwykłych okolicznościach i ułatwienie zarządzania transgranicznym kryzysem finansowym i jego rozwiązania.
- j. **Koordinator transgraniczny:** Strona z państwa macierzystego odpowiedzialna za ogólną koordynację działań w określonym kontekście transgranicznym. Może się ona zmieniać w zależności od charakteru i etapu kryzysu finansowego.
- k. **Kryzys finansowy:** sytuacja rozpoczynająca się wystąpieniem zaburzeń, bez względu na ich pochodzenie, mających wpływ na stabilność systemu finansowego w jednym lub więcej państwach członkowskich, o potencjalnym transgranicznym wpływie systemowym w innych państwach członkowskich lub w UE jako całości, która dotyczy co najmniej jednej grupy finansowej, infrastruktury lub rynku, która a) prowadzi działalność transgraniczną na znaczną skalę, b) przeżywa poważne trudności, które, jak się oczekuje, wywołają skutki systemowe w co najmniej jednym państwie członkowskim oraz c) jest, jak się ocenia, zagrożona niewypłacalnością.

CEL I CHARAKTER UMOWY

3. Strony podpisały niniejszą umowę mając na względzie fakt, iż kryzys finansowy, jaki obejmujący jedną grupę finansowych (jedną z grup finansowych) wymienioną/nych w załączniku A, mógłby stanowić zagrożenie dla systemu finansowego kilku krajów grupy.

4. Celem niniejszej umowy jest przygotowanie *Stron* na sytuacje *kryzysowe* poprzez wcześniejsze uzgodnienie procedur współpracy i wymiany informacji oraz zarządzania *kryzysowego*, jak też rozwiązywania kryzysów transgranicznych.
5. Odpowiedzialność za zarządzanie kryzysami i rozwiązywanie ich pozostaje w gestii poszczególnych władz, natomiast *Strony* będą w miarę możliwości dobrowolnie koordynować swoje decyzje i działania, wzajemnie uwzględniając swoje potrzeby i problemy.
6. Umowa niniejsza nie jest prawnie wiążąca, dlatego też w trakcie wdrażania jej postanowienia nie mogą stać się podstawą roszczeń prawnych którejkolwiek ze *Stron* ani osób trzecich.
7. Postanowienia umowy nie przesądzają ani nie zakładają podejmowania żadnych konkretnych decyzji ani kroków.
8. Współpraca *Stron* odbywać się będzie zgodnie z ich zakresem odpowiedzialności zawartym w legislacji krajowej i wspólnotowej, oraz bez uszczerbku dla tejże. Niniejsza umowa nie uchyla odpowiedzialności instytucjonalnej *Stron* ani nie ogranicza ich możliwości niezawisłego podejmowania w odpowiednim czasie decyzji w zakresie swych obszarów kompetencyjnych, szczególnie w odniesieniu do bieżącego funkcjonowania bankowości centralnej i zadań nadzorczych.
9. *Strony* uznają różne zakresy odpowiedzialności *Organów nadzoru finansowego*, banków centralnych i ministerstw finansów oraz role, jakie odgrywają one w różnych stadiach *kryzysu*. Współpraca może wymagać interwencji różnych Władz, w zależności od charakteru i powagi *kryzysu*.
10. *Strony* uznają, iż niektóre kryzysy mogą wymagać międzynarodowej współpracy z władzami, których jurysdykcja znajduje się poza terytorium zainteresowanych państw. Tego typu współpraca uzgadniana będzie, w miarę potrzeby, dla każdego przypadku z osobna.

POSTANOWIENIA OGÓLNE

11. *Strony* zgadzają się, iż zarządzając kryzysami i rozwiązując je powinny kierować się wspólnymi zasadami zarządzania kryzysami transgranicznymi, w brzmieniu przyjętym przez Radę ECOFIN w październiku 2007 r., włączonymi do ogólnounijnego Porozumienia z lipca 2008 r.
12. *Strony* zgadzają się blisko ze sobą współpracować – łącznie z wymianą istotnych informacji – mając na celu skuteczne i dobrze skoordynowane zarządzanie kryzysem i rozwiązanie go.
13. *Strony* zgadzają się, iż jeżeli w przezwyciężenie *kryzysu* zaangażowane są środki publiczne, bezpośrednie koszty netto dla budżetu powinny zostać podzielone pomiędzy państwa członkowskie dotknięte kryzysem w oparciu o sprawiedliwe i zrównoważone kryteria, przy uwzględnieniu gospodarczych skutków *kryzysu* w dotkniętych nim krajach oraz ram uprawnień nadzorczych państwa macierzystego i państw goszczących.

14. *Strony* zgadzają się, iż w sytuacji dzielenia się kosztami publicznymi wynikającymi z *kryzysu* należy je dzielić dopiero w momencie, gdy są one ponoszone. Wszelkie wpływy ze sprzedaży aktywów lub zastosowania podobnych działań zmierzających do rozwiązania *kryzysu* należy dzielić na takiej samej zasadzie.

MECHANIZMY WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ

15. *Strony* przygotowują mechanizmy współpracy służące zajmowaniu się z sytuacjami kryzysowymi oraz rozwiązywaniu ich.
16. Aby ulepszyć procedury współpracy związane z rozwiązywaniem kryzysów transgranicznych i systemowych mających negatywny wpływ na *grupę(y) finansową(e)*, *Strony* utworzą **grupę ds. stabilności transgranicznej**, w skład której wchodzić będzie po jednym przedstawicielu wysokiego szczebla każdej ze *Stron*. Zadania i funkcje grupy stanowić będą dopełnienie zadań i funkcji innych struktur współpracy.
17. Grupa może obradować w składzie „okrojonym” (tzn. w małych grupach przedstawicieli właściwych władz, zgodnie z potrzebami i kompetencjami) lub „pełnym” (gdy obecni są przedstawiciele wszystkich zainteresowanych *Stron*).
18. Grupie przewodniczyć będzie organ państwa macierzystego właściwy ze względu na swoje kompetencje i specyficzny charakter sytuacji kryzysowej, zwana również *Koordynatorem transgranicznym*, wyłoniona zgodnie z postanowieniami Porozumienia z lipca 2008 r. Pracę grupy oraz jej posiedzenia będzie organizował *koordynator transgraniczny*.
19. W zwykłych okolicznościach grupa odbywać będzie posiedzenia regularnie, co najmniej raz do roku. *Koordinator transgraniczny* może zwoływać posiedzenia wielostronne lub dwustronne w okrojonym składzie, gdy zajdzie taka potrzeba. Każda ze *Stron* może wnieść o zorganizowanie posiedzenia w trybie doraźnym, przedstawiając ku temu ważne powody. Podsumowania wyników wszystkich posiedzeń będą przekazywane wszystkim *Stronom*.
20. W sytuacji *kryzysowej* funkcjonowanie grupy *ds. stabilności transgranicznej*, jak również jej skład, powinny być elastyczne i zależeć od specyfiki jak i stadium zaawansowania *kryzysu*. Grupa powinna włączać się w zarządzanie *kryzysem*, gdy będzie to konieczne ze względu na specyficzne okoliczności, z uwzględnieniem ról innych kanałów współpracy transgranicznej pomiędzy organami (*stałymi grupami krajowymi, kolegiami organów nadzorczych* oraz sieciami banków centralnych).
21. Głównym zadaniem grupy *ds. stabilności transgranicznej* jest wdrożenie i skuteczne stosowanie postanowień niniejszej umowy, z myślą o opracowaniu skutecznego, szczegółowego **procesu** współpracy w zarządzaniu *kryzysem* i rozwiązywaniu go. Dokładniej rzecz ujmując, grupa *ds. stabilności transgranicznej* ma obowiązek:
 - a. prowadzić aktualną listę jej członków,
 - b. prowadzić aktualną bazę danych o właściwej *grupie finansowej (właściwych grupach finansowych)* w oparciu o ogólnodostępne dane, która zawierać będzie co najmniej

informacje zawarte we **wspólnej bazie danych**, jak to zostało pokazane w ust. 1 załącznika B do niniejszej umowy, aby możliwe było dokonanie szybkiej, uzgodnionej oceny pozycji finansowej danej *grupy finansowej*,

- c. stworzyć **szablon** danych przydatnych w sytuacji kryzysowej, zgodnie z listą zawartą w ust. 2 załącznika B do niniejszej umowy; w zwykłych okolicznościach szablon nie musi zawierać realnych danych,
- d. ustanowić procedury zobowiązujące daną *grupę finansową* do terminowego przedkładania informacji niezbędnych w sytuacji *kryzysowej*,
- e. dopilnować, aby *organy nadzoru finansowego* i banki centralne wdrożyły **analityczne ramy oceny** systemowego wpływu *kryzysu* w danej *grupie finansowej*, w oparciu o ramy analityczne przyjęte przez Radę ECOFIN w październiku 2007 r.; ocena dotyczyć będzie:
 - 1) wpływu *kryzysu* na daną *grupę finansową*,
 - 2) potencjalnych implikacji systemowych dla krajowego systemu finansowego,
 - 3) wpływu systemowego na systemy finansowe innych państw członkowskich jak również na rynki finansowe UE jako całości,
 - 4) specyficznych kanałów przenoszenia się *kryzysu* na instytucje, rynki i infrastruktury rynkowe,
 - 5) analizy innych istotnych implikacji gospodarczych danej sytuacji *kryzysowej*,
 - 6) wszelkich ograniczeń we wdrażaniu polityki,
- f. przygotować się na skuteczne zarządzanie wszelkimi potencjalnymi *kryzysami*, dążyć do wspólnego stanowiska w sprawie sposobu rozwiązania *kryzysu*,
- g. przygotować się na skuteczną koordynację działań podejmowanych w przypadku *kryzysu*,
- h. dążyć do uzgodnienia wspólnych zasad określania które koszty będą ponoszone wspólnie jeżeli do rozwiązania *kryzysu* niezbędne będzie wsparcie publiczne, oraz sposobu podziału kosztów jak też przygotowywania się do wspierania rozmów na temat dzielenia kosztów w sytuacji *kryzysowej* i doboru kryteriów, jakie można uznać za punkt odniesienia w rozmowach,
- i. ustalić, oraz jeśli jest to możliwe wyeliminować, wszelkie krajowe lub inne ograniczenia dotyczące skutecznych rozwiązań w zakresie transgranicznego zarządzania *kryzysami*,
- j. ustalić i przetestować procedury koordynacji wszelkich komunikatów publicznych,

- k. proponować i pomagać w regularnie przeprowadzanych wspólnych symulacjach kryzysowych, co pomogłoby w wypełnianiu postanowień niniejszej umowy, oraz
- l. w wystarczającym stopniu dokumentować pracę i zalecenia grupy.

WSPÓLPRACA W SYTUACJACH KRYZYSU FINANSOWEGO

- 22. *Strona*, która jako pierwsza zidentyfikuje potencjalny *kryzys finansowy*, ma obowiązek:
 - a. uaktywnić stałą grupę krajową, m.in. w celu dokonania wspólnej oceny wpływu *kryzysu* na krajowy system finansowy, oraz
 - b. zażądać zwołania posiedzenia grupy ds. stabilności transgranicznej lub jej podgrupy wraz z zainteresowanymi *Stronami*.
- 23. Na wniosek jednego z członków grupy ds. stabilności transgranicznej *koordynator transgraniczny* organizuje posiedzenie grupy lub jej podgrupy w najbliższym możliwym terminie.
- 24. W przypadku istnienia *kryzysu* lub pojawiania się *kryzysu Strony*:
 - a. w celu wypracowania wspólnej oceny sytuacji korzystają z ram oceny przedstawionych w raporcie Komisji ds. Nadzoru Bankowego – Grupy Zadaniowej do spraw zarządzania kryzysowego z września 2007 r. ,
 - b. dążą do koordynacji działań w odpowiedzi na *kryzys*, oraz
 - c. informują i konsultują się wzajemnie przed podjęciem jakiegokolwiek istotnego działania.
- 25. W przypadku *kryzysu* lub pojawiania się *kryzysu* grupa ds. stabilności transgranicznej lub jej podgrupa może pełnić rolę doradczą i wspierającą w zakresie, jaki uznany zostanie przez poszczególne *Strony* za odpowiedni. Grupa może w szczególności:
 - a. pomagać w wypełnianiu zadań wymienionych w ust. 19-20,
 - b. przygotowywać rozmowy pomiędzy *Stronami* poświęcone rozwiązaniu *kryzysu*, oraz
 - c. pomagać we wdrażaniu wyników rozmów poświęconych rozwiązaniu *kryzysu*.
- 26. Odpowiedzialność za zarządzanie *kryzysem*, rozwiązywanie *kryzysów* jak też za wszelkie podjęte decyzje spoczywa jednakże na poszczególnych *Stronach*.

INNE MOŻLIWE ELEMENTY

Strony, które uzgadniają dobrowolną umowę o współpracy, mogą włączyć do niej następujące elementy:

- I. *Ustęp poświęcony pracom kolegium organów nadzorczych*¹¹ w kontekście współpracy transgranicznej na szczeblu nadzorczym – poprzez włączenie do dobrowolnej umowy o współpracy następujących ustępów:
 1. „Kolegium organów nadzorczych” to stała, choć elastyczna struktura utworzona w celu współpracy i koordynacji organów nadzorczych odpowiedzialnych za i zaangażowanych w nadzór nad różnymi elementami transgranicznej grupy finansowej.
 2. Przewodniczącym kolegium organów nadzorczych jest organ sprawujący nadzór nad grupą. Zgodnie z aktualnymi potrzebami, obraduje on plenarnie lub odbywa posiedzenia wielostronne w okrojonym składzie. Formą stałego dialogu pomiędzy organami nadzoru finansowego są również stosunki dwustronne.
 3. Kolegia nie dysponują uprawnieniami decyzyjnymi, odgrywają jednak rolę przy koordynacji działań nadzorczych i umacnianiu współpracy w tej dziedzinie. Organy odpowiedzialne za nadzór wymieniają w ramach kolegiów¹² informacje, opracowują wspólne stanowisko w sprawie profilu ryzyka danej grupy/institucji, ustalają priorytety i plany nadzorcze, przydzielają zadania, organizują wspólne inspekcje na miejscu i koordynują najważniejsze decyzje.
- II. *Możliwość utworzenia panelu mediacyjnego ds. niezgodności z postanowieniami niniejszej umowy – poprzez włączenie do dobrowolnej umowy o współpracy następujących ustępów:*
 1. *Strony* mają możliwość wyznaczenia panelu mediacyjnego, składającego się z co najmniej trzech niezależnych i bezstronnych ekspertów. Jego zadaniem jest dokonanie oceny, czy wszystkie *Strony* przestrzegają postanowień umowy.
 2. *Strony* mają prawo kierowania kwestii związanych z nieprzestrzeganiem postanowień umowy do panelu mediacyjnego. Jeżeli panel uzna, iż jedna ze *Stron* nie stosuje się do postanowień umowy, wyznaczy jej czas na dostosowanie się. W przypadku dalszego niestosowania się do postanowień panel podejmie decyzję o tym, czy i w jaki sposób poinformować inne *Strony* z UE lub opinię publiczną.

¹¹ Jeżeli kolegia organów nadzorczych ustanawiane są na mocy dyrektywy w sprawie wymogów kapitałowych, *Strony* powinny zwrócić uwagę na relacje pomiędzy nimi a grupą ds. stabilności transgranicznej aby nie doprowadzić do pokrywania się obowiązków.

¹² Bieżąca współpraca organów nadzoru bankowego w ramach danej grupy finansowej odbywa się na mocy dyrektywy w sprawie wymogów kapitałowych (dyrektywy CRD), w szczególności art. 129, 131 oraz 132, oraz wielostronnej umowy dotyczącej nadzoru nad poszczególnymi grupami finansowymi, która definiuje funkcje i zadania organów nadzoru bankowego reprezentowanych w kolegium organów nadzorczych danej grupy finansowej.

KOMUNIKATY PUBLICZNE

27. *Strony* będą informować się nawzajem, z jak największym wyprzedzeniem i jak najbardziej wyczerpująco, o zamiarze wydania jakiegokolwiek publicznego oświadczenia. Jeżeli oświadczenie dotyczy pomocy publicznej dla danej *grupy finansowej (grup finansowych)*, *Strony* będą uzgadniały ich treść z zainteresowaną grupą (zainteresowanymi grupami).
28. *Strony* będą starały się wspólnie opracowywać oświadczenia nawet wówczas, gdy wydaje je tylko jedna ze *Stron*. *Strona* może wydać jednostronne oświadczenie bez konsultacji z innymi *Stronami* jedynie w przypadku, gdy wystąpi nadrzędna i pilna potrzeba publiczna.

POUFNOŚĆ

29. *Strony* zgadzają się, iż wszelkie informacje wymieniane i odbierane na mocy postanowień niniejszego Porozumienia podlegają warunkom poufności i tajemnicy zawodowej, zgodnie z prawem wspólnotowym i krajowym. *Strony* zapewnią, aby wszystkie osoby mające styczność lub dostęp do tego typu informacji związane były obowiązkiem dochowania tajemnicy zawodowej.
30. *Strony* dochowują poufności co do wszelkich wniosków o informacje złożonych zgodnie z niniejszym Porozumieniem, co do treści tego typu wniosków, otrzymanych informacji oraz problemów pojawiających się w trakcie współpracy, w stosunku do *Stron* trzecich, bez uszczerbku dla właściwych przepisów wspólnotowych i krajowych.

ROZSZERZENIE UMOWY

31. *Strony* zgadzają się, iż niniejsza umowa może zostać rozszerzona. Jeżeli działalność danej *grupy finansowej (grup finansowych)* rozszerzy się w innym państwie członkowskim lub kraju należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, organy tego kraju powinny zostać zaproszone do podpisania umowy.

WEJŚCIE W ŻYCIE

32. Niniejsza umowa wchodzi w życie z dniem (data).
-

ZAŁĄCZNIK A DO DOBROWOLNEJ UMOWY O WSPÓŁPRACY:

Niniejsza umowa dotyczy następującej *grupy finansowej* (następujących *grup finansowych*):

Grupa finansowa	Państwo macierzyste	Państwo goszczące
Grupa X	Państwo A	Państwa B i C
Grupa Y	Państwo B	Państwo A, C i D
Grupa Z	Państwo A	Państwa A, B i F

ZAŁĄCZNIK B DO DOBROWOLNEJ UMOWY O WSPÓŁPRACY:

ZAWARTOŚĆ WSPÓLNEJ BAZY DANYCH

Zgodnie z art. 20.b i c, jednym z zadań grupy ds. stabilności transgranicznej jest stworzenie **wspólnej bazy danych** składającej się z dwóch części: jednej zawierającej ogólnodostępne dane o stanie faktycznym oraz drugiej, zawierającej dane poufne w formie szablonu bazy danych:

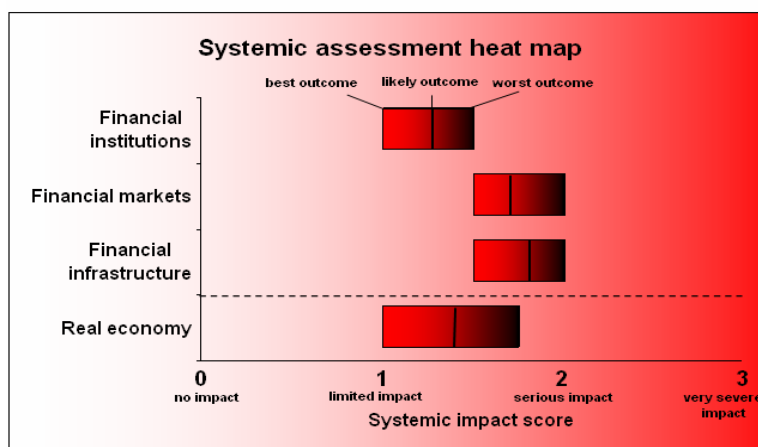
1. Grupa ds. stabilności transgranicznej zapewni, że **ogólnodostępne** dane dotyczące danej *grupy finansowej* oraz wszystkich jej części będą uzupełniane regularnie o najnowsze, rzetelne informacje i będą zawierały co najmniej następujące informacje:
 - a. zwięzły opis struktury własności, struktury prawnej i zarządczej oraz kluczowe dziedziny działalności,
 - b. wykaz wszystkich istotnych systemów płatności, systemów rozliczania i rozrachunku, oraz
 - c. sytuację finansową *grupy* za co najmniej pięć ostatnich lat.
2. **Szablon** danych związanych z *kryzysem* danej *grupy finansowej* oraz jego wszystkie części (w zwykłych okolicznościach nie muszą zawierać danych realnych,) zawierać będą co najmniej następujące informacje:
 - a. ocenę prognoz przychodów i kosztów, przeprowadzoną przez odpowiedni organ nadzorczy,
 - b. ocenę jakości aktywów i pasywów, przeprowadzoną przez odpowiedni organ nadzorczy,
 - c. pozycję płynności, łącznie z prognozami przepływów pieniężnych, strukturą finansowania, buforami zabezpieczeń i pożyczkami wewnątrzgrupowymi,
 - d. wielkość dużych zaangażowań, co najmniej w rozbiciu na regiony, typy zabezpieczeń, rodzaje klientów i walutę,
 - e. rozmiar, charakter i zakres problemu, np. kredyty nieściągalne, oraz
 - f. domicyl prawny głównych pozycji aktywów oraz pozycji pozabilansowych.

Wymagane dane powinny (gdy jest to stosowne) być zgodne z wymaganiami dotyczącymi sprawozdawczości zawartymi w dyrektywie w sprawie wymogów kapitałowych.

ZAŁĄCZNIK 2 DO POROZUMIENIA:

SZABLON RAM OCENY SYSTEMOWEJ

Część 1: Ocena zbiorcza

Systemic assessment heat map

Financial institutions
Financial markets
Financial infrastructure
Real economy
best outcome
likely outcome
worst outcome
no impact
limited impact
serious impact
very severe impact
Systemic impact score

Mapa ciepła oceny systemowej

Instytucje finansowe
Rynki finansowe
Infrastruktura finansowa
Gospodarka realna
najlepszy rezultat
prawdopodobny rezultat
najgorszy rezultat
wpływ zerowy
wpływ ograniczony
silny wpływ
bardzo silny wpływ
Skala wpływu systemowego

Uwaga: Odcienie czerwonego na wykresie pokazują stopień wpływu (jasny=niski, ciemny=wysoki).

- **Mapa ciepła** oraz jej **kluczowe założenia** (np. ramy czasowe oceny, z interwencją/bez interwencji)
- **Ocena ogólna** wpływu na krajowy system finansowy oraz krajową gospodarkę realną
- **Niepewność** związana z oceną, ocena „**najgorszej opcji**”
- **Najważniejsze kwestie polityki** – jeżeli zaburzenia są poważne
- **Kluczowe elementy wspierające** ocenę [Omówione zostaną szczegółowo w kolejnych częściach]

- **Główne kanały transgranicznego rozprzestrzeniania się kryzysu** [Omówione zostaną szczegółowo w punkcie 6]

Część 2: Podsumowanie wydarzeń

- **Cechy charakterystyczne** kryzysu: a) rozmiar i charakter wstrząsu (idiosynkratyczny lub ogólny), b) oczekiwane tempo postępowania kryzysu (szybkie lub powolne), c) systemy finansowe dotknięte kryzysem i ich składowe (instytucje, rynki, infrastruktura)
- **Obecna stan** systemu finansowego oraz gospodarki realnej
- **Działania** podjęte lub rozważane przez: a) sektor prywatny, b) władze krajowe, c) władze innych państw.

Część 3: Instytucje finansowe

- Najważniejsze **kwestie polityki** – jeżeli zaburzenia są poważne
- **Elementy wspierające** ocenę **krytycznego charakteru** części dotkniętych kryzysem (zob. tabela zatytułowana „Przykłady wskaźników służących do oceny krytycznego charakteru części systemu finansowego”, zwana dalej „tabelą”); **zakres zaburzeń** (przykładowe wskaźniki: brak płynności, utrata kapitału, spadek zysków przyszłych okresów, zaufanie rynku/deponentów); czynniki ograniczające ryzyko o charakterze finansowym (np. bufony kapitałowe), prawnym (np. zabezpieczenia, tzw. netting) lub instytucjonalnym (np. ubezpieczenie depozytów, struktura udziałowców).

Część 4: Rynki finansowe

- Najważniejsze **kwestie polityki** – jeżeli ogólne zaburzenia są poważne
- **Elementy wspierające** ocenę **krytycznego charakteru** części dotkniętych kryzysem (zob. tabela); **zakres zaburzeń** (przykładowe wskaźniki: różnice pomiędzy ceną sprzedaży a zakupu (ang. *bid-ask spreads*), obroty rynkowe, zmienność cen, informacje o cenach, premie za ryzyko związane z płynnością, zaufanie rynku); czynniki ograniczające ryzyko o charakterze prawnym (np. zabezpieczenia, tzw. netting) lub instytucjonalnym (np. partnerzy centralni, regulacja/nadzór).

Część 5: Infrastruktura finansowa

- Najważniejsze **kwestie polityki** – jeżeli zaburzenia są poważne
- **Elementy wspierające** ocenę **krytycznego charakteru** części dotkniętych kryzysem (zob. tabela); **zakres zaburzeń** (przykładowe wskaźniki: czas powrotu do normy (ang. *recovery time*), transakcje oczekujące, transakcje zależności krytycznej (ang. *critical dependency transactions*)); czynniki ograniczające ryzyko o charakterze technicznym (np. systemy zapasowe), prawnym (np. zabezpieczenia, tzw. netting) lub instytucjonalnym (np. partnerzy centralni, nadzór).

Część 6: Kanaly rozprzestrzeniania się kryzysu

- *[Łączy elementy omówione w częściach od 3 do 5. Główne kanały rozprzestrzeniania się kryzysu – zob. tabela ogólna zawarta w przewodniku użytkownika.]*
- **Ogólna ocena** skutków rozprzestrzeniania się kryzysu
- Główne **instytucje finansowe, rynki i infrastruktura dotknięta kryzysem** poprzez kanały realne/oparte na zaangażowaniu lub na informacji oraz ich podatność
- **Transgraniczny wymiar** kanałów rozprzestrzeniania się kryzysu

Część 7: Gospodarka realna

- Najważniejsze **kwestie polityki** – jeżeli ogólne zaburzenia są poważne. **Elementy wspierające** ocenę **strat finansowych poniesionych przez niefinansowe podmioty gospodarcze** (przykładowe wskaźniki: straty z tytułu nieubezpieczonych depozytów, utrata wartości rynkowej aktywów) oraz **ograniczony dostęp niefinansowych podmiotów gospodarczych do usług finansowych** (przykładowe wskaźniki: termin wypłaty ubezpieczonych depozytów, koncentracja sektorowych/regionalnych kredytów w bankach, udział rynkowy korporacji niefinansowych w rynkach finansowych dotkniętych kryzysem)

Przewodnik użytkownika

Ogólne tło prowadzonej polityki. W czasie kryzysu władze muszą odpowiedzieć sobie na dwa podstawowe pytania: *czy interweniować*, a jeżeli tak, to *jak interweniować* (np. wykorzystując rozwiązania sektora prywatnego, wydając oświadczenia publiczne, wspierając płynność i dokonując dokapitalizowania). Zasadą jest, iż wybór sposobu postępowania podczas kryzysu oraz metody jego rozwiązania spoczywają głównie na instytucji(ach), dotkniętej przez kryzys. *Interwencja publiczna, szczególnie kiedy zagrożone są środki publiczne, powinna nastąpić jedynie wówczas, gdy istnieje wyraźne ryzyko systemowe*, tj. gdy dochodzi do poważnych zaburzeń systemu finansowego, które mogą mieć znaczący wpływ na gospodarkę realną. Celem szablonu jest zapewnienie władzom *wspólnego języka* przy omawianiu ocen systemowych i potencjalnych skutków działań prowadzonych w ramach polityki w kontekście transgranicznym. Pozwoli to władzom skuteczniej radzić sobie z wszelkimi różnicami poglądów na temat skutków kryzysu oraz ograniczyć ryzyko, iż pod naciskiem okoliczności zamiast najpierw ocenić potencjalny wpływ kryzysu zajmą się one dyskusją o sposobach jego rozwiązania. Poparta dowodami ocena formalna jeszcze bardziej zwiększa odpowiedzialność władz za wydane zalecenia.

Ocena zasięgu kryzysu. Ocenę należy przeprowadzić z punktu widzenia *krajowego systemu finansowego*, na który składają się instytucje finansowe, rynki i infrastruktura, oraz *krajowa gospodarka realna*. Krajowy system finansowy należy zdefiniować w odniesieniu do tych jego części, które mogą potencjalnie doprowadzić do zaburzeń krajowej gospodarki realnej. Definiując trzy części składowe systemu finansowego należy uważać na obszary potencjalnie pokrywające się (co może spowodować, iż elementy policzone zostaną podwójnie) oraz luki. Ocena gospodarki realnej powinna zawierać tylko i wyłącznie skutki kryzysu rozprzestrzeniające się drogą krajowego i zagranicznego systemu finansowego (np. zagraniczne pożyczki bezpośrednie). W zasadzie do zasady należy wziąć pod uwagę *wszystkie przewidywalne skutki*

kryzysu, mimo iż te bardziej oddalone w czasie obarczone są większą niepewnością. Warto więc dokonać rozróżnienia pomiędzy skutkami krótko- i długoterminowymi.

Określenie priorytetów podczas dokonywania oceny. W przypadku szybko postępującego kryzysu może wystąpić konieczność przedstawienia oceny, która koncentruje się na najistotniejszych częściach składowych systemu finansowego. Są to zazwyczaj (*największe*) *banki, rynki wykorzystywane przez nie do codziennego finansowania działalności i aktywnego zarządzania bilansem, oraz związana z nimi infrastruktura* (np. systemy płatności wysokokwotowych). W tego typu sytuacji może być także konieczne położenie większego nacisku na oceny jakościowe niż na aktualne informacje ilościowe.

Czynniki mające wpływ na ocenę. Ocena części składowych *systemu finansowego* powinna odzwierciedlać *krytyczny charakter* ich części dotkniętych kryzysem oraz *zasięg zaburzeń*. Istnieje wiele wskaźników, które można wykorzystać dla zobrazowania obu tych czynników. Na *zasięg zaburzeń* wpływ ma obecność *czynników ograniczających ryzyko*. Na *krytyczny charakter* danej części systemu wpływ mają dwa najważniejsze kryteria: a) jej rola w pełnieniu *kluczowych funkcji finansowych* (dokonywanie płatności, dopasowywanie wysokości oszczędności do inwestycji, zarządzanie ryzykiem finansowym) oraz b) *najważniejsi użytkownicy* systemu. Do dalszego rozróżnienia części dotkniętych kryzysem stosuje się trzy dodatkowe kryteria: a) *poziom aktywności* („rozmiar”) danej części, b) *dostępność alternatyw* („możliwość zastąpienia”) w rozsądnym czasie/po rozsądnych kosztach oraz c) jej *powiązania* z innymi częściami. Co się tyczy *gospodarki realnej*, najważniejsze czynniki to *zmniejszenie się majątku finansowego* niefinansowych podmiotów gospodarczych i ich ograniczony dostęp do *usług finansowych*.

Skala wpływu systemowego. Skala ta składa się z liczb dziesiętnych *odzwierciedlających ocenę wpływu* kryzysu na części składowe systemu finansowego oraz gospodarki realnej w odniesieniu do czterech podstawowych przypadków: 0 - wpływ zerowy, 1 - wpływ ograniczony, 2 - silny wpływ, 3 - bardzo silny wpływ. Przyznając odpowiednią punktację należy wziąć pod uwagę zarówno sytuację systemu finansowego i gospodarki realnej przed wystąpieniem kryzysu jak i dodatkowe skutki wywołane przez kryzys. Na przykład jeżeli system finansowy jest w złym stanie, skutki kryzysu będą poważniejsze (wyższa punktacja) niż w sytuacji, gdy system finansowy jest solidny (niższa punktacja). Punktacja powinna opierać się na jak największej liczbie danych ilościowych. Punktacja została graficznie przedstawiona na tzw. „mapie ciepła”. Mapa ta stanowi ujęcie jednego momentu w czasie. W ciągu całego kryzysu potrzebnych jest wiele tego typu map. Wstępna, relatywnie korzystna ocena kryzysu może się szybko zmienić, jeżeli system finansowy lub gospodarka realna mają słabe punkty, dlatego też władze muszą pamiętać o elementach, których mapa ta nie obejmuje.

Zakres punktacji. Punktacja stanowi odzwierciedlenie oceny, która obarczona jest znaczną niepewnością i powstaje w sposób uznaniowy. Jej zakres definiowany jest z *uwzględnieniem niepewności związanej z oceną*, gdzie dolna granica odpowiada „najlepszeemu możliwemu” scenariuszowi a granica górna – „najgorszeemu z możliwych” scenariuszy. Władze mogą przypisywać scenariuszom prawdopodobieństwo jakościowe (np. „bardzo prawdopodobny” lub „wysoce nieprawdopodobny”). Z uwagi na wysokie potencjalne koszty systemowego *kryzysu finansowego* władze powinny zwracać szczególną uwagę na *najgorszy z możliwych scenariuszy*.

Kanały rozprzestrzeniania się kryzysu. Są to kanały *realne/oparte na zaangażowaniu lub na informacji*, poprzez które wstrząsy docierają do różnych części systemu finansowego. Należy je wyraźnie uwzględnić w ocenie, a szczególnie ich *wymiar transgraniczny*, gdyż w czasie kryzysu

mają one największe znaczenie. Poniższa tabela może okazać się pomocna w identyfikacji najważniejszych kanałów.

Główne kanały rozprzestrzeniania się kryzysu

NA

		Instytucje	Rynki	Infrastrukturę
S	Instytucje	○ Powiązania udziałowców	○ Podstawowy uczestnik rynku	○ Operator systemu
		○ Narażenie na ryzyko kredytowe		○ Uczestnik/dostawca usług dostępowych
		○ Kanał przychodów/obsługi		○ Użytkownik dla biznesu własnego/klienta
K	Rynki	○ Kanał informacyjny	○ Arbitraż/hedging pomiędzy rynkami	○ Zabezpieczenie ekspozycji wobec partnera centralnego
		○ Ubezpieczenie depozytów	○ Kanał informacyjny	
A	Rynki	○ Zarządzanie płynnością		
		○ Zarządzanie transakcjami i portfelem inwestycyjnym		
D	Infrastruktura	○ Zarządzanie ryzykiem kredytowym	○ Mechanizm handlu	○ Powiązania techniczne
		○ Kanał przychodów/obsługi	○ Dokonywanie operacji handlowych	○ Wspieranie kanału usług
		○ Przeprowadzanie transakcji w imieniu własnym lub klientów	○ Rozliczenie i rozrachunek	○ Kanał zabezpieczeń
		○ Zarządzanie płynnością	○ Zarządzanie ryzykiem (np. margines ryzyka rynkowego partnerów centralnych)	
		○ Zarządzanie ryzykiem partnera centralnego i ryzykiem systemowym		
		○ Kanał przychodów/obsługi		

Uwaga: Lista kanałów rozprzestrzeniania się kryzysu ma charakter wyłącznie informacyjny i nie jest wyczerpująca.

Przykłady wskaźników do oceny krytycznego charakteru części systemu finansowego

Kryterium	Kluczowe pytania	Instytucje finansowe	Rynki finansowe	Infrastruktura finansowa
Funkcje	<i>Czy dostęp jest kwestią kluczową, aby pewne podmioty gospodarcze mogły prowadzić działalność?</i>	<p>Udział w rynku transakcji płatniczych</p> <p>Udział w rynku depozytów detalicznych</p> <p>Udział w rynku pożyczek</p> <p>Udział w rynku sieci oddziałów</p>	<p>Udział rynku w oszczędnościach/zarządzaniu aktywami ogółem</p> <p>Udział rynku w finansowaniu ogółem</p> <p>Częstotliwość transakcji</p> <p>Okres pomiędzy zainicjowaniem a zakończeniem transakcji</p>	<p>Udział transakcji przeprowadzonych przez system</p> <p>Średnia wartość transakcji przeprowadzonych przez system</p> <p>Charakter instytucji/rynków obsługiwanych przez system</p>
Główni użytkownicy	<i>Jakie podmioty gospodarcze są głównymi użytkownikami danej części systemu finansowego?</i>	<p>Podział depozytów i pożyczek wg sektorów</p> <p>Wielkość aktywności międzybankowej</p> <p>Wielkość banków korespondentów</p> <p>Wielkość usług powiernictwa</p>	<p>Podział głównych uczestników rynku wg obrotów/niespłaconych pozycji</p> <p>Główni animatorzy rynku i ich relatywne pozycje w rankingach</p>	<p>Podział transakcji przeprowadzanych przez główne typy użytkowników systemu wg wartości/wielkości</p> <p>Podział transakcji własnych i na rzecz stron trzecich przeprowadzanych przez użytkowników systemu wg wartości/wielkości</p>
Wielkość	<i>Jaki jest szczybel działalności?</i>	<p>Aktywa ogółem jako odsetek PKB</p> <p>Udział w rynku depozytów detalicznych i pożyczek</p> <p>Udział w rynku transakcji płatniczych</p> <p>Udział w rynku sieci oddziałów</p> <p>Stopień koncentracji rynków, na których instytucja prowadzi działalność</p>	<p>Obroty i pozycje niespłacone, również jako odsetek PKB</p>	<p>Wartość ogółem (również jako odsetek PKB) /transakcje ilościowe</p>
Możliwość zastąpienia	<i>Czy istnieją alternatywy dostępne w rozsądnym czasie i po rozsądnych kosztach?</i>		<p>Standardowy/nietypowy charakter instrumentów; intensywność powiązań między instrumentami</p> <p>Zmienność pozycji głównych animatorów rynku w rankingach</p> <p>Częstotliwość transakcji</p> <p>Okres pomiędzy zainicjowaniem a zakończeniem transakcji</p>	<p>Udział transakcji przeprowadzonych przez system</p> <p>Zmienność pozycji głównych uczestników rynku w rankingach</p> <p>Częstotliwość transakcji</p> <p>Okres pomiędzy zainicjowaniem a zakończeniem transakcji</p>
Powiązania	<i>Czy istnieją powiązania z innymi częściami systemu a jeśli tak, jak bardzo są one istotne?</i>	<p>Ekspozycje międzybankowe</p> <p>Ekspozycje wewnątrz grupy</p> <p>Ekspozycje w krajach o napiętej sytuacji</p> <p>Ekspozycje poprzez udziały</p> <p>Pozycja w rankingu na rynkach, na których instytucja jest istotnym graczem</p> <p>Systemy w których uczestniczy dana</p>	<p>Główni animatorzy rynku i ich pozycje w rankingach</p> <p>Podział głównych uczestników rynku wg obrotów/niespłaconych pozycji</p> <p>Wolumen rynku instrumentów pochodnych a rynek pieniężny</p> <p>Korelacja pomiędzy udziałami rynkowymi</p>	<p>Charakter i rozmiar rynków/instytucji obsługiwanych przez system</p> <p>Powiązania techniczne z innymi systemami</p> <p>Typ i wielkość zabezpieczenia (również jako odsetek transakcji ogółem) stosowanego w systemie w celu ograniczenia ryzyka</p>

instytucja i jej udział w wolumenie
transakcji
Liczba depozytów/linii kredytowych
wycofanych z innych instytucji

dużych instytucji finansowych w różnych
rynkach

Uwaga: Wskaźniki te mają charakter wyłącznie informacyjny. Mogą one ulegać zmianie w zależności od typu instytucji finansowej, rynku, infrastruktury lub badanego kryzysu

